

A large, dark silhouette of a violin is centered on the page, serving as a background for the text. The violin is oriented vertically, with the scroll at the top and the body below. The text is overlaid on the lower half of the violin's body.

EL MÓN DEL

VIOLÍ

Treball de Recerca
ARNAU PERA TORAL

Tutora: Mònica Pozo
Institut Josep Brugulat
Batxillerat 2020-2022

SÍNTESI

Català

Aquest treball és un projecte dedicat al violí. *El món del violí* té un doble objectiu: resoldre tots els aspectes que desconeixia del violí que han anat sorgint al llarg de la meva etapa acadèmica com a músic i versionar la meva primera composició d'estil pop per a violí, al rock i a la rumba, per realitzar un estudi comparatiu de les tres peces. Partint d'una recerca basada en lectures de diferents fonts i una entrevista a una professional en l'àmbit de la música, el marc teòric encapçala temes com la història del violí, la seva evolució, els millors intèrprets i l'ofici dels luthiers. Pel que fa al marc pràctic, s'analitza la peça original i llavors es realitza un estudi comparatiu al detall de les tres composicions que permet observar aquells aspectes que comparteixen i difereixen els tres estils musicals exposats.

Castellano

Este trabajo es un proyecto dedicado al violín. *El món del violí* tiene un doble objetivo: resolver todos los aspectos que desconocía del violín que han ido surgiendo a lo largo de mi etapa académica como músico y versionar mi primera composición de estilo pop para violín, al rock y a la rumba, para realizar un estudio comparativo de las tres piezas. Partiendo de una investigación basada en lecturas de diferentes fuentes y una entrevista a una profesional en el ámbito de la música, el marco teórico encabeza temas como la historia del violín, su evolución, los mejores intérpretes y el oficio de los luthiers. En cuanto al marco práctico, se analiza la pieza original y entonces se realiza un estudio comparativo al detalle de las tres composiciones que permite observar aquellos aspectos que comparten y difieren los tres estilos musicales expuestos.

English

This work is a project dedicated to the violin. *El món del violí* has a double objective: to solve all aspects of the violin that I didn't know about, that have come up during my academic period as a musician, and to cover my first pop style composition for violin, in rock and rumba, to conduct a comparative study of the three pieces. Starting from research based on readings from different sources and an interview

with a professional in the latter field of music, the theoretical framework heads topics such as the history of the violin, its evolution, the best performers, and the luthiers profession. As far as the practical framework is concerned, the original piece is analyzed and then a detailed comparative study of the three compositions is carried out to observe aspects that share and differ the three musical styles displayed.

AGRAÏMENTS

Abans de començar, m'agradaria agrair la col·laboració a dues persones que m'han ajudat i han contribuït a la realització del treball:

L'Alba Roca, per acceptar realitzar la magnífica entrevista que m'ha enriquit molt musicalment i la meva mare Isabel Toral, per tot el suport que m'ha donat durant aquests mesos, aportant consells i crítiques constructives al treball.

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ.....	8
MARC TEÒRIC.....	11
1. CONEGUEM EL VIOLÍ.....	11
1.1 El violí i les seves parts.....	12
1.1.1 Parts externes.....	12
1.1.2 Parts internes.....	14
1.2 L'arc i les seves parts.....	15
1.3 Materials.....	16
1.4 Complementes i accessoris.....	18
1.5 Manteniment del violí.....	23
1.6 El violí dins les formacions musicals.....	25
2. HISTÒRIA I EVOLUCIÓ.....	27
2.1 Antecedents dels violins.....	27
2.2 El naixement del violí.....	28
2.3 Evolució del violí.....	29
2.4 Evolució de l'arc.....	31
3. ELS LUTHIERS.....	32
3.1 Història dels luthiers.....	33
3.2 Violins famosos.....	36
3.3 Arqueters.....	36
4. FORMACIÓ I SORTIDES PROFESSIONALS.....	37
4.1 Estudis.....	37
4.2 Sortides professionals.....	38
5. ELS MILLORS INTÈRPRETS DE LA HISTÒRIA.....	39
5.1 Intèrprets anteriors al segle XX.....	39
5.2 Intèrprets del segle XX fins a l'actualitat.....	41
5.3 Intèrprets de música moderna.....	45

MARC PRÀCTIC.....	47
6. LES MILLORS OBRES DE VIOLÍ DE LA HISTÒRIA (SEGONS EL RESULTAT DE L'ENQUESTA).....	47
7. ANÀLISI DE LE QUATTRO CORDE “VERSIÓ ORIGINAL”	48
8. ESTUDI COMPARATIU DE LES TRES PECES.....	55
8.1 Característiques de cada estil.....	55
8.2 Comparació.....	56
8.3 Quadre comparatiu.....	59
CONCLUSIONS.....	60
BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA.....	62
ANNEXOS	

INTRODUCCIÓ

Motivació

Des de molt petit estudio música i toco el violí. Sempre he pensat que en el meu futur em podria dedicar professionalment a la música. Per aquest motiu, el meu Treball de Recerca l'he enfocat cap a la música i el meu instrument: el violí.

Quan entres en aquest món te n'adones que és immens i a mesura que van passant els anys i adquireixes experiència et porta a voler investigar sobre els orígens del teu instrument, les obres més importants, els autors i si et pots dedicar professionalment. Tots aquests aspectes que desconec del món del violí, a partir de la investigació que he fet per aquest treball, molts han quedat resolts.

A més, també m'agrada molt l'estudi de les obres, les partitures i la recerca de la innovació i creativitat. Per això, com a part pràctica he versionat en diferents estils musicals una peça moderna per a violí que vaig compondre i he realitzat un estudi comparatiu del resultat.

Per tant, el meu TdR l'he enfocat en tot aquest món que envolta al violí, a les diferents composicions i a l'estudi comparatiu.

Objectius

Generals:

- Resoldre tots els aspectes que desconeixia del violí que han anat sorgint al llarg de la meua etapa acadèmica com a músic.
- Versionar la meua primera composició d'estil pop per a violí, al rock i a la rumba, i realitzar un estudi comparatiu de les tres peces.

Teòrics:

- Conèixer tots els vessants relacionats amb el violí i les seves metodologies.
- Aprofundir en el coneixement de l'anatomia i la història del violí.
- Submergir-se en el món dels luthiers i arqueters per aprendre la seva història.
- Saber identificar i diferenciar els diferents models de cada escola de lutheria.
- Investigar les sortides professionals relacionades amb l'instrument.
- Ampliar coneixement sobre els millors intèrprets de violí de la història.

Pràctics:

- Realitzar una entrevista a una violinista professional per ampliar coneixement en el marc teòric (veure Annex 1).
- Realitzar una enquesta a diferents músics que m'orientarà sobre quines són les millors obres de violí de la història. Amb el recull de dades el punt serà més objectiu.
- A partir de l'obra *Le quattro corde*, que és la meva primera composició d'estil pop per a violí, crear dues noves versions d'estils musicals diferents, una de rock i una altra de rumba.
- Analitzar la peça original i elaborar un estudi comparatiu de les tres peces.
- Interpretar una de les composicions que esculli el tribunal en directe el dia de la defensa oral del treball.

Metodologia

Per desenvolupar el marc teòric del treball m'he documentat utilitzant fonts de recerca digitals com pàgines web d'autor, articles, vídeo, xarxes socials i fonts en paper com llibres, revistes, documents d'arxiu, catàlegs i manuscrits. També he demanat llibres de préstec relacionats amb la història del violí i el món de la lutheria a la llibreria del Conservatori de Girona i a la meva professora de violí. A més, he realitzat una entrevista a la meva professora de violí barroc Alba Roca i una enquesta a diferents músics per aprofundir en els temes tractats.

Pel que fa al marc pràctic, està dividit en tres parts. La primera és l'entrevista a l'Alba Roca, que durant l'estiu ens hem trobat i l'hem realitzat telemàticament.

La segona és l'enquesta, que l'he creat amb l'aplicació Google Forms, ja que necessito l'opinió de músics sobre quines són les millors obres de violí de la història perquè si no el punt seria molt subjectiu. Ha sigut enviada entre el 30 d'agost i el 9 de setembre a diferents músics. Amb els resultats de l'enquesta he elaborat el punt de les millors obres per a violí de la història.

L'última són les composicions que, a partir de *Le quattro corde*, he creat les dues versions d'estils musicals diferents i posteriorment he realitzat l'estudi comparatiu de

les tres peces. Per compondre-les he utilitzat el Garageband, un programari de creació musical i per crear la partitura de l'original el Musescore, un programari de composició i notació digital.

El dia que defensi oralment el treball, interpretaré una de les tres composicions en directe.

Finalment, durant tot l'any he tingut la gran sort d'estar en contacte amb professionals en l'àmbit de la música per consultar dubtes, fer aportacions i rebre consells per portar a terme aquest treball.

MARC TEÒRIC

1. CONEGUEM EL VIOLÍ

El violí és un instrument musical de corda fregada amb arquet. Disposa de 4 cordes, aquestes afinades per intervals de quintes sol 2, re 3, la 3 i mi 4, i és l'instrument més agut i petit de la seva família on també trobem la viola, el violoncel i el contrabaix (família de corda fregada). Tots aquests excepte l'últim són instruments derivats de les violes medievals com la fídula o el rebab.

Els violins es classifiquen segons la grandària: hi ha el 4/4 que és el més gran i utilitzat pels adults i llavors segueixen el 3/4, 2/4, 1/2, 1/8 que són per a joves i infants. Per últim, també existeix el 7/8 que és utilitzat per algunes dones o homes amb mans molt petites, però, en general, no s'utilitza.

El terme violí prové de l'italià *violino*, que aquest és un diminutiu de *viola* i la classificació del violí emprada per etnomusicòlegs i organòlegs és el sistema de classificació Hornbostel-Sachs, on trobem que l'instrument és un cordòfon fregat amb un arquet (321.322-71).

És un instrument melòdic amb una tessitura de soprano, tot i que alguns compositors com Johann Sebastian Bach o Niccolò Paganini han explorat el desenvolupament de tècniques innovadores amb les possibilitats d'obtenir resultats polifònics en algunes de les seves obres per a violí sol.

L'instrument s'afina a una freqüència de 440 Hz, amb les clavilles en la part superior de l'instrument i els afinadors al llarg del cordal, utilitzant un diapasó clàssic o, avui en dia, amb qualsevol aplicació que tingui afinador descarregable als dispositius electrònics.

Pel que fa a l'instrument, té tres parts molt importants: el material que vibra, que són les quatre cordes, el procediment que permet vibrar les cordes, que és el fregament amb l'arquet o les diferents tècniques com el *pizzicato* i el *col·legno* i per últim, el ressonador, que és la caixa de ressonància del violí.

Per altra banda, les partitures per a violí gairebé sempre usen la clau de sol, que antigament era anomenada la "clau del violí". En casos excepcionals s'ha trobat partitures amb clau de sol en primera, sobretot en peces barroques franceses.

Finalment, el violí ocupa gran part del repertori barroc, clàssic i romàntic tot i que, actualment, podem trobar l'instrument en diverses facetes com el jazz, el pop, el rock i el folklore.

1.1 El violí i les seves parts

El violí és un instrument que està format per moltes peces, cadascuna d'elles confeccionades i treballades pels luthiers, artesans que fabriquen, reparen i restauren instruments de corda.

A continuació es mostrarà les seves parts o peces que el formen, tant les externes com les internes.

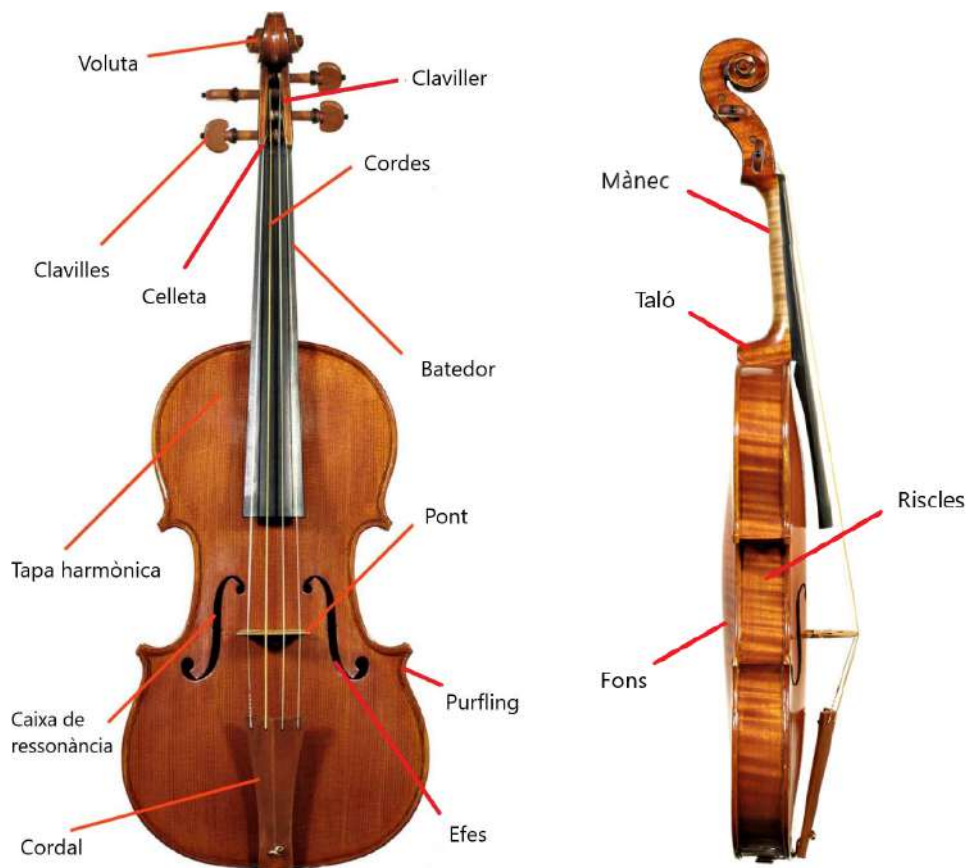

Figura 1: Les parts del violí.

Font: <https://luthiervidal.es/>

1.1.1 Parts externes

- **Voluta:** ornament en forma de caragol situat a l'extrem superior del mànec. En instruments antics es pot trobar treballada de diferents formes com caps de lleons o éssers mitològics.

- **Claviller:** espai on les cordes s'enrotllen a les clavilles.
- **Clavilles:** n'hi ha quatre, de fusta, en les quals s'enrotlla la corda. S'utilitzen per afinar l'instrument (tensant o destensant la corda).
- **Celleta:** petit tros de fusta, entre el claviller i el batedor, amb quatre ranures estrets i allargats que mantenen separades les cordes.
- **Cordes:** quatre cordes afinades per intervals de quintes. Antigament fetes de budell, però actualment d'acer i altres materials sintètics. Estan penjades sobre el batedor, des de les clavilles fins al cordal.
- **Batedor o diapasó:** superfície enganxada al mànec, sense trasts, on els dits pressionen les cordes. Generalment està fet de banús.
- **Tapa harmònica:** tapa superior del violí, generalment feta de fusta d'abet.
- **Caixa de ressonància:** caixa o cavitat que té la funció d'amplificar el so generat.
- **Pont:** peça de fusta situada sobre la tapa harmònica entre el final del batedor i el cordal, la qual és subjectada per la pressió de les cordes. Transmet les vibracions de les cordes al cos de l'instrument.
- **Efes:** dos orificis en forma de f en cursiva els quals promouen la ressonància de l'instrument. Donen una estètica molt característica i són un element clau en la simetria del violí.
- **Purfling o filet:** tria prima de fusta incrustada al voltant de la tapa harmònica i el fons per protegir l'instrument dels danys. Propòsit més protector que decoratiu.
- **Cordal:** peça triangular que aguanta les cordes de l'instrument i té incorporats els afinadors.
- **Mànec:** peça única entre el cos i el claviller.
- **Taló:** peça que ajunta el mànec amb la caixa de ressonància.
- **Riscles:** peces estructurals laterals i primes que uneixen la tapa harmònica al fons i així formen la caixa de ressonància.
- **Fons:** tapa inferior del violí, generalment feta de plàtan fals.
- **Afinadors:** petits microafinadors que afinen el violí més precisament que les clavilles. Els violins més petits o per a principiants tendeixen a tenir afinadors a totes les cordes i els més grans i professionals només per a la corda *mi* per treure pes i afegir fluïdesa en el so de l'instrument.

- **Barbada:** peça que s'utilitza per sostenir-hi la barbata. Els violins antics no en tenien.
- **Saddle:** petit bloc de fusta rectangular que ajuda a alleujar la pressió exercida sobre el cos del violí per la força de la tensió de corda. Es troba sota o al costat de la barbada.
- **Corda del cordal:** cordó que uneix el cordal al violí.
- **Botó:** peça que subjecta el cordal a la base de l'instrument amb l'ajuda de la corda del cordal.

Figura 2: Les parts del violí.

Font: <https://www.swisswoodsolutions.ch/en/>

1.1.2 Parts internes

- **Tac superior:** bloc de fusta situat a la part superior que estableix i reforça l'estructura del violí.
- **Tac angular superior i inferior:** blocs de fusta situats a la part central que estableixen i reforcen els extrems dels riscles.
- **Barra harmònica:** llistó adherit amb cola i disposat al llarg de la cara interna de la tapa. La seva funció és ser un suport estructural del violí i transmetre millor els sons dins la caixa de ressonància.
- **Tac inferior:** bloc de fusta situat a la part interior inferior que estableix i reforça l'estructura del violí.
- **Ànima:** petita barra cilíndrica de fusta disposada perpendicularment entre la tapa i el fons del costat dret de l'eix de simetria de la caixa. La seva funció,

igual que la barra harmònica, és ser un suport estructural del violí i transmetre les vibracions de les cordes al cos del violí per crear so. La seva col·locació pot canviar la qualitat d'aquest so, en termes de volum o qualitat del to.

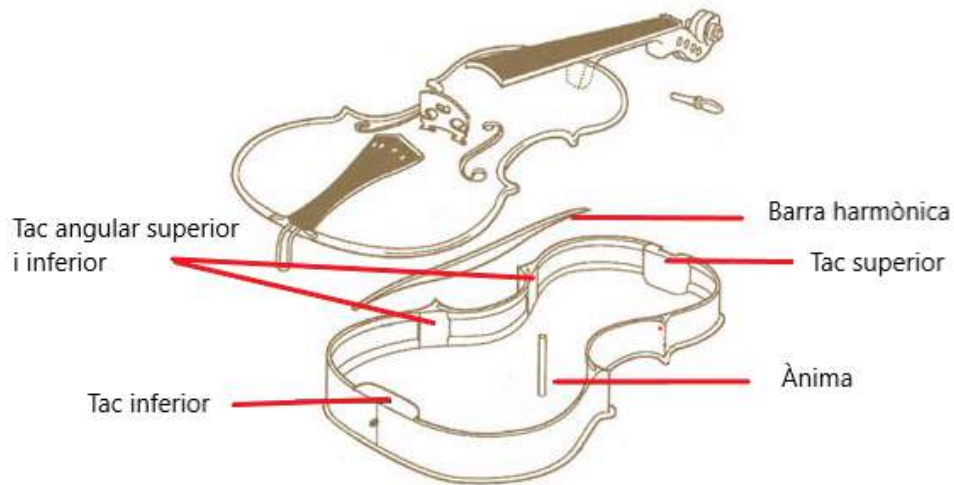

Figura 3: Les parts del violí.

Font: <https://www.deviolines.com/>

1.2 L'arc i les seves parts

L'arc, que també se li diu arquet i és construït pels arqueters, sovint se li dona poca importància. No obstant això és tan important com el violí i és fonamental per aconseguir un bon so i una bona interpretació. A continuació es mostrarà les seves parts o peces que el formen.

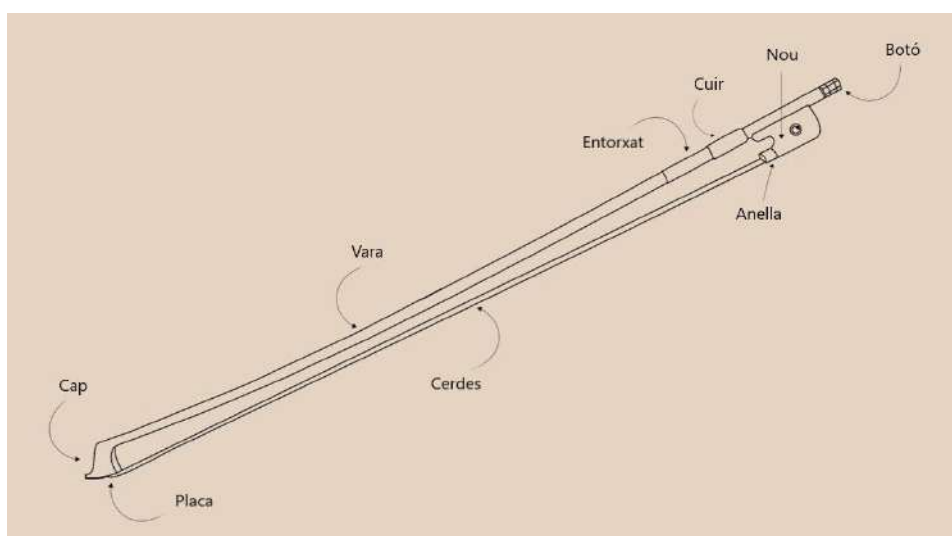

Figura 4: Les parts de l'arc del violí.

Font: <https://www.youtube.com/watch?v=0OmbWGqibU8>

- **Punta:** extrem superior de l'arquet.
 - **Cap:** part final de la vara acabada en punxa.
 - **Placa:** petita part que se li afegeix al cap de l'arc. Permet recobrir el punt d'entrada de les cerdes.

- **Centre:** part central de l'arquet.
 - **Vara:** barra de fusta de *pernambuco*, cilíndrica o octogonal, que subjecta les cerdes de l'arquet.
 - **Cerdes:** crinera de cua de cavall que s'usa per fregar les cordes i així generar el so. Un arc té unes cent cinquanta cerdes que se subjecten, per un costat a la punta de l'arc i per l'altre a la nou. Aquestes han de ser fregades amb una resina especial, perquè la resina diposita una capa de pols a les cerdes per així poder adherir-les millor amb les cordes.

- **Taló:** extrem inferior, lloc pel qual l'intèrpret agafa l'arquet.
 - **Entorxat o muntura:** filferro metàl·lic, al costat del cuir, amb la finalitat de protegir la fusta del desgast per fregament dels dits.
 - **Cuir:** peça petita de cuir, amb la finalitat de posicionar correctament els dits sobre l'arc i protegir la fusta.
 - **Anella:** part davantera de la nou per on s'introdueixen les cerdes de l'arc.
 - **Nou:** peça de fusta de banús que inclou el mecanisme de tensió de la cerdes. Aquest mecanisme es mou girant el botó o caragol.
 - **Botó o caragol:** peça a l'extrem de l'arc que, amb el moviment giratori, permet tensar o destensar les cerdes.

1.3 Materials

Les diferents fustes que s'utilitzen per a la construcció d'un violí tenen molta importància i el resultat sonor d'aquest depèn, en bona part, de la qualitat de les fustes.

Les fustes emprades, generalment, són:

- L'**avet roig** (*Picea abies*), per la tapa harmònica, la barra harmònica i l'ànima.
 - Suïssa i del Tirol, algunes zones del nord d'Itàlia i de l'Haut-Jura francès són les ubicacions amb les millors fustes de l'arbre.
- El **plàtan fals**, que és un tipus d'auró (*Acer pseudoplatanus*), pel fons, els riscles, el mànec i el pont.
 - Els boscos de Bohèmia, Dalmàcia i Hongria són les ubicacions amb les millors fustes de l'arbre.
- El **banús** (*Diospyros ebenum*), per les clavilles, el batedor, la celleta, el cordal i la barbada.
- Altres fustes com el **palosanto** (*Bulnesia sarmientoi*) o el **salze** (*Salix*), menys freqüents, s'usen per als contrariscles, els tacs, les clavilles i el cordal.

Figura 5: Textures de les fustes avet roig (*Picea abies*), plàtan fals (*Acer pseudoplatanus*) i banús (Ébano).

Font: <https://www.deviolines.com/las-maderas-de-un-violin/>

Hi ha diferents factors que s'han de tenir en compte a l'hora d'escollir la fusta de l'arbre per a la construcció del violí:

- La ubicació de l'arbre: els arbres més adequats estan situats en zones d'abric de mitja muntanya.
- L'orientació de l'arbre: la millor fusta és la que es troba en la **part de l'arbre orientada cap al sud**, i també és recomanable no fer servir fusta que està a prop de l'arrel ni de l'escorça.
- La lluna influeix en el creixement de l'arbre. Es necessita una "lluna bona", en el moment de la tala de l'arbre, per evitar l'esquerdament i millorar la resistència a posteriori de la construcció. Les llunes minvants d'hivern, moment en el qual l'arbre està inactiu, són les més propícies per a procedir a

la tala. En canvi, les èpoques menys adequades són aquelles en les quals el sol i la lluna indueixen al creixement: els quarts creixents de primavera.

- El tractament de la fusta: la fusta ha de ser **assecada** de manera totalment **natural**, a l'aire, protegida del sol i de l'aigua i durant un **període mínim de 5-6 anys**. Si no es respecta aquest temps mínim hi ha perill que l'instrument sofreixi petites deformacions i esquerdes al llarg del temps.

1.4 Complementos i accessoris

El violí és un instrument que, per facilitar la pràctica del violinista, sempre va acompanyat d'un munt de complementos i accessoris. Alguns són necessaris per tocar, d'altres són convenientes i molts són simples capritxos que se li dona al violí. Per això, ara es mostrarà un seguit d'accessoris amb la seva explicació.

Costella

La **costella** és un coixinet que eleva el violí i s'adapta a la figura de l'intendent per obtenir la màxima comoditat i així no haver d'inclinar el cap en direcció a l'esquerra. En contra, el braç dret s'ha d'aixecar una mica més. L'altura de la costella és variable segons el coll de l'intendent i per trobar la combinació perfecta, la costella s'ha d'equilibrar amb l'altura de la barbada.

Les costelles més habituals estan fabricades de materials sintètics com el metall i recobertes amb goma tova. Estan subjectades al violí mitjançant dos peus; un per cada banda.

Aquesta és una innovació recent, tenint en compte els anys que porta creat el violí, i de fet molts violinistes encara no l'usen.

Figura 6: Costella.

Font: Pròpia

Figura 7: Costella subjectada al violí.

Font: Pròpia

Resina

La **resina** o colofònia és un material natural de color ambre o groc pàl·lid, obtingut del pinastre o altres coníferes, que és imprescindible per poder tocar el violí. Es necessita que hi hagi colofònia en les cerdes de l'arc per a poder fregar les cordes i així produir un so. Així doncs, sense resina l'arc es limitaria a patinar sobre les cordes sense produir cap so. Pot semblar que no, però una resina ben escollida dona potencia i qualitat al so de l'instrument.

Els violins necessiten menys adheriment de l'arc sobre la corda, ja que la seva velocitat de resposta és major. Per això s'usen resines més aviat dures i seques. Altres instruments més robustos, com el violoncel i el contrabaix, que necessiten més adheriment de l'arc sobre la corda, usen resines més toves i obscures.

Figura 8: Resina.
Font: Pròpia

Figura 9: Arc fregant resina.
Font: Pròpia

Sordina

La **sordina** és una peça que es posa al pont, amb la finalitat d'absorbir part de les vibracions de l'instrument i apagar el so. Tanmateix, aquesta crea una sonoritat suau, *mate* i càlida.

Hi ha sordines de plàstic, metall, fusta o goma. Les més habituals són les sordines que tenen forma de pinta o les sordines cilíndriques. També existeixen altres models més grans o fins i tot sordines lliscants.

No és un accessori imprescindible per poder tocar el violí, però és molt freqüent d'usar en concerts de grans formacions instrumentals com l'orquestra.

Figura 10: Diferents tipologies de sordines. // Font: www.deviolines.com

Figura 11: Sordina col·locada sobre el pont.

Font: Pròpia

Figura 12: Sordina en posició de descans.

Font: Pròpia

Estoig

L'**estoig** és una funda per guardar/desar el violí, un accessori imprescindible per a qualsevol persona que té un violí. Com que hi ha una demanda molt gran, aleshores es troben moltes gammes de fundes amb materials, formes i preus diferents; a gust del consumidor.

Les fundes solen estar fabricades amb una base dura, de fusta o material sintètic, recoberta de tela, plàstic o cuir. Actualment s'utilitzen materials més moderns, com a fibra de carboni i fibra de vidre, alguns dels quals poden arribar a costar molts diners. Per tot això, els estoigs són impermeables i absorbeixen els cops per a protegir el violí.

Hi ha diversos materials que protegeixen dels canvis de temperatura o humitat i als estoigs més cars, a l'interior, hi ha incorporat un higròmetre que mesura la humitat de l'aire, circumstància a la qual l'instrument és molt sensible.

A vegades inclouen un drap suau per a col·locar-lo damunt del violí, de manera que es protegeixi de l'arc i de la pols de resina que pugui caure-li damunt. Però també es poden comprar pijames de seda que emboliquin tot el violí o l'arc per assegurar la protecció perfecta.

Per últim, també existeixen models d'estoigs per a viatjar i per a portar fins i tot més d'un violí i d'un arc.

Figura 13: Diferents fundes. De baixa (esquerra) a alta (dreta) qualitat.

Font: <https://luthiervidal.com/ca/violins-i-accessoris/estoig-violí>

Neteja

El violí s'ha de netejar, mimar i cuidar. Per això hi ha molts accessoris per mantenir l'instrument en un bon estat. Hi ha **olis** per a cordes i **pastes** per les clavilles, **pijames de seda** per protegir el violí de la pols, **camusses** i **netejadors líquids** per treure tota la brutícia i protegir el vernís, **higròmetres** i **humidificadors** per controlar la humitat en la qual el violí està sotmès i **matallops** per eliminar notes falses.

Figura 14: Accessoris pel manteniment i la neteja del violí.

Font: <https://luthiervidal.com/ca/accessoris/manteniment-neteja>

Recanvis i altres peces

A mesura que et vas professionalitzant en el món de la música, t'adones que sempre s'ha de tenir recanvi d'un seguit d'accessoris i peces de l'instrument pels petits imprevistos que hi pugui haver. Per exemple un oboïsta té recanvis de canyes, un percussionista de baquetes i un trompetista de broquets.

En el cas del violí, les **cordes** són el recanvi més important que s'ha de tenir sempre a disposició. També, normalment, sempre es porta un segon **arc** a la funda del violí. I per acabar, també existeixen recanvis per totes les peces que pugui tenir l'instrument: des de **microafinadors**, **clavilles** i **barbades** fins a **cordals**, **tensors** i **protectors**. Però tots aquests normalment es troben en les botigues de música o en els tallers dels luthiers, no és freqüent que l'interpret en tingui a casa.

Figura 15: Cordes i arc de recanvi. // Font: <https://luthiervidal.com/ca/>

Estudi i innovacions

L'estudi també requereix alguns accessoris extres que tot músic fa servir.

El **metrònom** és el primer, l'aparell que indica una pulsació regular. Els més antics es van començar a construir a principis del segle XIX i ara n'existeixen de tota mena: mecànics, electrònics i digitals. Sobretot es fan servir per estudiar i per agafar el *tempo* de les obres, perquè aquestes sempre estan citades amb el BPM (el nombre de pulsacions que hi caben en un minut).

D'altra banda hi ha l'**afinador**, l'aparell que serveix per afinar l'instrument. Aquest indica la diferència entre el so que genera l'intèrpret i la referència absoluta "La 440". En la música clàssica, són només l'intèrpret d'oboè o el concertino violinista que agafen aquest "La" de referència perquè després, la resta d'instruments afinen "d'oïda", sempre ajustant el to dels instruments cap al to de referència de l'oboè o el violí. Dins dels afinadors també es troba el **diapasó**, el dispositiu metàl·lic en forma de forquilla que també s'utilitza com a referència per afinar els instruments.

El següent accessori és el **faristol**, el suport que serveix per sostenir les partitures. N'hi ha de metàl·lics i plegables, de fusta de peu o de sobretaula i actualment també n'hi ha de plàstic.

I ara que el món s'ha començat a digitalitzar, cada cop hi ha més músics que comencen a innovar amb les **tauletes tàctils** per llegir les partitures o els **micròfons** i les **pastilles** per amplificar el so de l'instrument.

Finalment també hi ha **suports** per a violí que s'adapten a la mida de l'instrument i serveixen per sostenir el violí i l'arc.

Figura 16: Accessoris d'estudi i innovacions.

Font: <https://luthiervidal.com/ca/> i <https://www.amazon.es/>

1.5 Manteniment del violí

El bon manteniment del violí és imprescindible per estar segurs que podem treballar i treure a lluir totes les prestacions que té el violí. És una feina que no sempre es realitza, o bé pel descuit o per la ganduleria o fins i tot pel desconeixement. El que recomanen els luthiers és fer una neteja diària del violí i l'arc i guardar-lo en perfecte estat d'humitat i temperatura. Després, realitzar neteges més profundes amb productes especials mensualment o trimestralment. Llavors, una vegada a l'any o cada dos anys, és recomanable visitar al luthier de confiança perquè li facin una revisió general per descartar possibles danys que puguin afectar a la sonoritat del violí.

Tot seguit es mostrarà els consells pel manteniment de l'instrument que dona la família Luthier Vidal¹. Ell els divideix en tres categories: la neteja de l'instrument, de les cordes i de l'arc.

Cura de l'instrument:

En la cura general del nostre instrument s'ha de parar atenció a aspectes com la neteja, l'exposició atmosfèrica o la revisió de possibles danys i lesions.

- **Netejar l'excés de resina** en la tapa i altres elements de l'instrument amb una camussa o un drap de microfibra després de cada ús.
- **Fer una neteja del vernís periòdicament** amb productes específics. Els líquids més freqüents són els netejadors Super Nicko i Viol. En cas d'algun dubte, sempre s'ha de recórrer a un luthier.
- **Protegir l'instrument amb fundes** de seda o cotó i estoigs per a aïllar-lo de possibles alteracions i col·locar-li un humidificador si l'ambient en el qual es troba és molt sec. Actualment les fundes de més qualitat porten incorporat un higròmetre que mesura la humitat en què es troba l'instrument. Segons especialistes, la mesura d'humitat en la qual ha d'estar sotmès el violí és d'entre el 45 i el 65%.
- **Fer una posada a punt anualment** en un luthier per a ajustar el que sigui necessari i comprovar que l'instrument no hagi sofert cap lesió.

¹ **Luthier Vidal:** botiga-taller especialistes en la construcció, restauració i reparació d'instruments de corda fregada com el violí, la viola i el violoncel, així com dels seus accessoris com cordes, arcs, estoigs i sordines.

És molt important que l'instrument no estigui exposat a canvis d'humitat i de temperatura bruscos, ja que poden provocar que es desafini amb molta més facilitat i, en el pitjor dels casos, que la fusta s'esquerdi.

Cura de les cordes:

Les cordes de violí són elements imprescindibles per a la producció del so i la seva projecció, i per això hem d'assegurar-nos que es troben al 100% del seu rendiment.

- **Netejar l'excés de resina** de les cordes amb una camussa o drap de cotó després de cada ús.
- **Aplicar un netejador de cordes** periòdicament, ja que allargarà la durabilitat i la qualitat del so.
- **Canviar les cordes** regularment per a assegurar que el so de l'instrument estigui sempre al màxim del seu potencial. **Mai canviar les quatre cordes alhora** perquè es podria alterar la posició del pont i l'ànima.

Cura de l'arc:

L'arc és una peça també clau en la producció i projecció del so. És delicat i cal saber com tractar-lo.

- **Evitar tocar directament amb els dits** les cerdes de l'arc. Es podrien impregnar de brutícia o del mateix greix dels dits.
- **Posar resina a l'arc** de manera periòdica, unes dues vegades per setmana.
- **Destensa l'arc** cada vegada que acabis de tocar, passa-li un drap per la vara i guarda'l de manera que el pes de la vara no sigui suportat per les cerdes.
- **Canvia les cerdes de l'arc** aproximadament un cop l'any, ja que amb l'ús es deterioren i necessiten ser reemplaçades.

Aquests són els *tips* bàsics per un bon manteniment del violí. Mai s'ha d'oblidar que els instruments de corda són peces delicades i valuoses i cal tractar-los com a tals.

1.7 El violí dins les formacions musicals

El violí és un instrument que ocupa un paper molt important en el repertori barroc, clàssic i romàntic, tot i que actualment el podem trobar en diverses facetes musicals com el jazz, el pop, el rock i el folklore. És per això que no podríem definir una formació en concret per al violí, sinó que aquest es va adaptant segons les necessitats de cada agrupació.

Algunes de les formacions més destacables on es pot trobar el violí són:

- **L'orquestra:** és un conjunt instrumental dirigit per un director. L'orquestra simfònica és la més coneguda, formada per instruments de corda, vent fusta, vent metall i percussió. Aquesta interpreta tota mena de repertori, des de simfonies, òperes, concerts... fins a bandes sonores i música moderna. Però a part d'aquesta formació, es poden trobar altre tipus d'agrupacions orquestrals segons el que requereixi l'obra a interpretar, com per exemple l'orquestra de cambra (un format reduït de la simfònica), l'orquestra de corda (amb només instruments de corda) i l'orquestra simfònica amb cor o amb solistes.

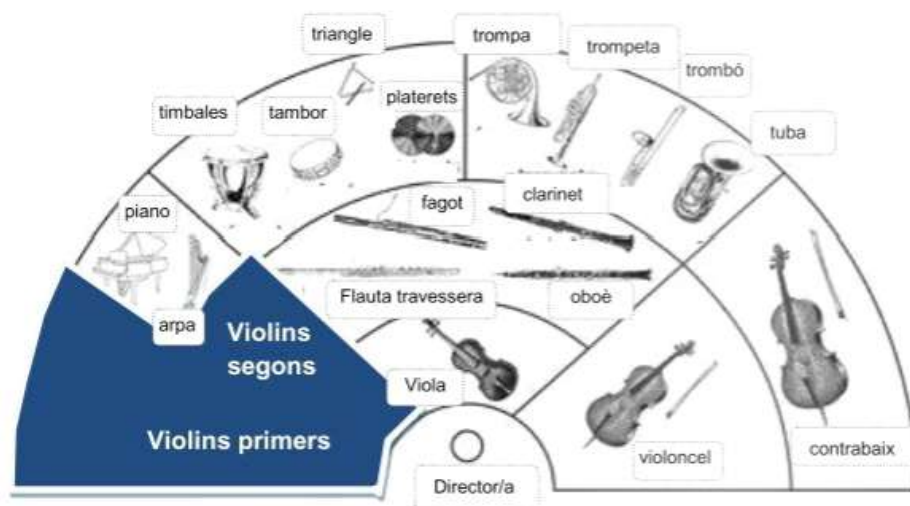

Figura 17: Esquema d'una orquestra simfònica.

Font: <https://www.yumpu.com>

Les orquestres més importants del territori català són la OBC (Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya), la JONC (Jove Orquestra Nacional de Catalunya), l'Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu i la SCCC (Simfònica de Cobla i Corda de Catalunya).

Les orquestres més importants en l'àmbit internacional són la Berliner Philharmoniker, la Wiener Philharmoniker, l'Orquestra Simfònica de la Ràdio de Baviera i la New York Filharmonic.

- **Els grups de cambra:** són els conjunts instrumentals formats per una gran varietat de combinacions instrumentals. Depenent del nombre d'instruments, els grups reben un nom o un altre. Existeix el duet, trio i quartet fins a l'octet i el nonet. El quartet és un dels conjunts més coneguts i cèlebres. El quartet més conegut està format per dos violins, una viola i un violoncel. El grup de cambra més important en l'àmbit mundial és el Quartet Casals.

Figura 18: Integrants del Quartet Casals.

Font: <https://cuartetocasals.com/>

- **Grups moderns:** el violí és un instrument polifacètic que es pot trobar en diferents estils musicals com el pop, el rock, el jazz i el folklore. L'últim estil és molt típic dels països nòrdics i també dels llatinoamericans. Els millors intèrprets internacionals de música moderna són l'Ara Malikian, en David Garrett, la Lindsey Stirling, el MozART group i el grup Asturia.

Figura 19: MozART group i Ara Malikian. // Font: <https://www.mozartgroup.net/> i <https://aramalikian.com/>

2. HISTÒRIA I EVOLUCIÓ

La música existeix des dels inicis de la humanitat i aquesta ha anat evolucionant en la seva importància i funció dins la societat de cada època. Es va començar amb els simples cants per comunicar-se, que després van evolucionar afegint-hi percussió corporal, flautes d'ossos i petits tamborets per introduir el ritme, continuant pels primers instruments de corda com la lira i la cítara, fins a arribar a les simfonies, concerts i òperes dels grans compositors i, posteriorment, a les noves tecnologies d'avui en dia que han revolucionat el mercat de la música occidental.

Per tant, això ens reafirma que la música és especial. Aquesta és molt important per l'ésser humà, ja que li permet expressar i canalitzar sentiments i emocions. Sens dubte, és el llenguatge universal de les persones perquè és l'únic que ens acompanyarà sempre. No trobarem cultures en cap lloc del món on la música no hagi estat part i mostra de la manera de vida de les seves persones.

En canvi, el violí no existeix des de sempre. En comparació amb els anys que fa que existeix la música, el violí és un instrument molt recent. És veritat que els seus antecedents daten des de principis de la civilització, però el violí com a tal neix a mitjans del segle XVI.

2.1 Antecedents dels violins

La genealogia que porta al violí actual és bastant complexa, ja que hi ha milers d'exemplars d'instruments que s'assemblen al violí i que podrien ser possibles antecedents d'aquest. Però el que està més clar és que tots els de corda fregada deriven dels primers instruments de corda pinçada com les lires, les cítares i els arcs musicals que, posteriorment, se'ls va afegir un arc per fregar les cordes. A partir d'aquí, tots ells van anar evolucionant per millorar la qualitat del so i la comoditat de l'interpret i és així com, d'una senzilla lira de tres cordes es va arribar al violí actual.

Però l'origen remot del violí es troba en diversos instruments portats a Europa pels àrabs i els asiàtics. Els instruments més antics i destacats com antecedents del violí són el "ravanastron", originari de la Índia, i el "rabab (o rebab)", i la seva versió europea "rabel", amb doble origen a Pèrsia i a Àfrica del Nord. Els dos instruments

són formats per un mànec llarg, amb dues o tres cordes, que finalitzen amb una caixa de ressonància. Aquests ja eren fregats per un arc molt primitiu.

Més tard, es van crear la “vielle” i la “rotta”, instruments medievals basats en el disseny de la cítara que eren tocats pels trobadors i joglars de l'època. Aquests ja portaven unes modificacions considerables com la incorporació del diapasó i la taula usada per al suport dels dits per sobre de la caixa de ressonància de l'instrument.

Posteriorment s'uneixen a la família de corda fregada la “lira da braccio” i la “viola da braccio”, dos instruments que derivaran a la família de les violes de gamba, amb les fídules, la viella o el rebec, els últims instruments considerats antecedents que van ser el principal origen del violí.

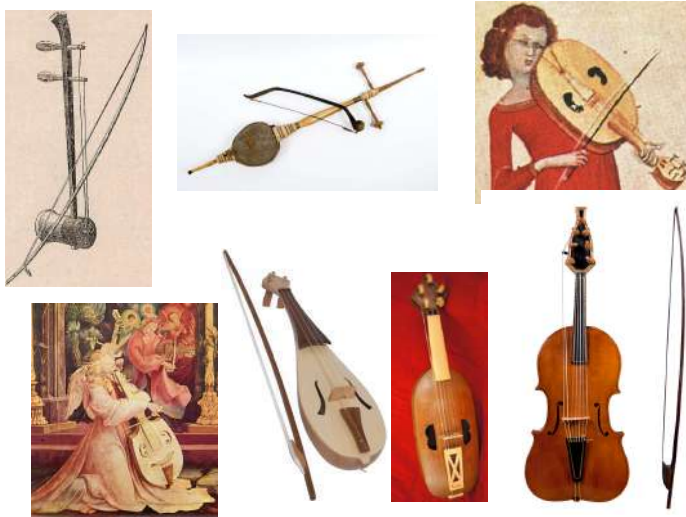

Figura 20: Antecedents del violí. De més antic a més recent.

Font: <https://ca.wikipedia.org/wiki/Portada> i <https://www.deviolines.com/>

Figura 21: Taulell amb diferents antecedents.

Font: [@viotune](#) (Instagram)

2.2 El naixement del violí

El violí va sorgir a Itàlia a principis del segle XVI. Concretament, el violí més antic de quatre cordes va ser construït per Andrea Amati el 1555.

Els primers testimonis del violí són datats l'any 1538 a Itàlia, ja que es va trobar en diferents manuscrits el mot “violino”, que en català significa violí. Tot i això, anys abans Garofalo, pintor italià de l'època, va realitzar una pintura mural, datada entre el 1505 i 1508, on apareix el violí. Gràcies a les estretes relacions polítiques entre

França i Itàlia del Nord, cap al 1560, el rei Carles IX de França va encarregar trenta-vuit instruments a la família Amati, entre els quals hi havia vint-i-quatre violins. El violí més antic que es conserva és conegut com el *Charles IX* i va ser construït el 1560 a Cremona.

Tot i que en el segle XVII el violí es trobava bastant difós a Itàlia, encara mancava de tot prestigi (el llaüt, la vihuela, la viella i la viola de gamba eren molt més considerats). No obstant això, Claudio Monteverdi va ser un dels quals va descobrir la possibilitat de les qualitats sonores del violí, i és per això que el va emprar per a complementar les veus corals en la seva òpera *L'Orfeo* (1607). Des de llavors, el prestigi del violí va començar a créixer i aquest es va escampar arreu d'Europa.

Cap a aquesta època es van començar a fer coneguts els fabricants de violins, anomenats luthiers. Els més importants foren Gasparo da Saló, Giovanni Maggini i el mestre Andrea Amati de Cremona.

2.3 Evolució del violí

L'evolució del violí va molt lligada amb les escoles de lutheria. Cadascuna d'elles tenia unes idees de proporcions de l'instrument i unes maneres de fabricar diferents (els tipus de vernissos, els materials i les tècniques). Per això, cada escola tenia el seu propi model de violí. Aquestes van tenir una gran importància en el món de la música.

Però qui realment va contribuir en l'evolució del violí van ser els mateixos intèrprets. Aquests demanaven petits canvis i modificacions en el violí per anar-lo adaptant a les condicions interpretatives de cada època. Des de fortlesa i robustesa al so, fins a peces més llargues i molts altres canvis. Però, tal com diu Alba Roca² a l'entrevista, "El violí, tal com el coneixem actualment, continua essent molt semblant als violins antics." Per això podem dir que els petits canvis fan que el violí se'l consideri un instrument bastant arcaic.

Durant el Classicisme van començar a haver-hi concerts en auditoris i sales més grans i els intèrprets necessitaven instruments que disposessin d'un so més fort i penetrant per la projecció de l'instrument. Per això, la diferència principal entre els violins barrocs i els actuals és la tensió de l'instrument. I aquest increment de la

² **Alba Roca:** violinista professional, professora de violí barroc a l'ESMUC i professora de violí i música de cambra al Conservatori Isaac Albéniz de la Diputació de Girona que ha sigut entrevistada.

tensió va derivar a canvis subtils com la inclinació i la llargada del batedor i la forma del pont. A més, com que hi havia compositors que experimentaven noves tècniques del violí, es va allargar el diapasó³ perquè els intèrprets necessitaven tocar per tessitura notes en la part més alta del batedor.

Un altre canvi important és el material de les cordes. Els primers violins incorporaven cordes de budell i al llarg de molts anys es van acabar substituint per les metàl·liques.

Per últim, la barbada i la costella, dos dels accessoris més importants per a la comoditat de l'intèrpret actual, van aparèixer posteriorment.

Durant el segle XX hi va haver molts avenços científics com l'electricitat, la tecnologia i la física que han ajudat a desenvolupar i millorar la societat. Doncs a partir d'aquests avenços es crea una nova versió del violí: el violí elèctric.

El violí elèctric sorgeix a la dècada del 1920 a Amèrica. Un violí elèctric és simplement un violí amb un senyal de sortida electrònic. No obstant això, el timbre d'un violí elèctric es crea directament a causa de les ressonàncies i els senyals, i és per això que té un so molt més cru que el d'un violí tradicional. A més, normalment els violins elèctrics tenen un disseny minimalista i poc tradicional, per intentar mantenir el mínim de pes possible. Un gran invent que ha revolucionat el món del violí i que ha donat oportunitat a què aquest s'introdueixi en noves facetes musicals com el pop, el rock i el jazz.

Però aquí no acaba tot perquè amb el "boom" de la digitalització mundial el violí, com tot, també s'ha digitalitzat. Ara en qualsevol programari de creació, producció i notació musical pots utilitzar VST-plugins⁴ del violí.

Figura 22: L'evolució del violí. De més antic a més recent.

Font: <https://palomavaleva.com/es/>

³ **Diapasó:** sinònim de batedor.

⁴ **VST-plugins:** instruments i efectes virtuals que es poden fer servir a les produccions musicals.

2.4 Evolució de l'arc

L'arc també ha anat evolucionant i aquest sí que ha rebut un gran nombre de transformacions. Va ser a França on es va portar a terme la major part del desenvolupament de l'arc.

Cada arc produïa uns efectes determinats. Els primers arcs barrocs eren molt curts, flexibles i lleugers i eren construïts amb una simple vara amb una curvatura (oposada a l'arc modern) on s'hi lligaven les cerdes. No incorporaven ni taló. A més, el conjunt de cerdes era més estret que els arcs actuals. Llavors, anys més tard, es va afegir el taló, més pes i més cerdes.

Els diferents canvis que l'anaven millorant es van deure a l'evolució de la música i fonamentalment a la necessitat de produir cada vegada major quantitat de so, igual que a l'evolució del violí. Però la manca d'estandardització dels arcs i les seves mides va fer que la longitud, la forma, el pes, gruix i els materials poguessin variar molt. Es podia passar d'un arc de 40 cm a arcs de 60 i 70 cm.

Però el prestigiós fabricant francès d'arcs del segle XVIII, François Tourte, va determinar el model definitiu de l'arc modern del violí. Li va millorar la punta i li va donar la curvatura que actualment encara conserva, la forma de martell de l'actual. També va idear el mecanisme de rosca que se situa dins la nou per regular la tensió de les cerdes. Per últim, va ser el primer a donar importància a l'equilibri de l'arc. Per això va experimentar amb diferents materials per a la vara i va començar a utilitzar la fusta de *pernambuco* per compensar la llargada i el pes entre el taló i la punta. Altres importants millores que se li van fer a l'arc van ser l'allargament de la vara, l'aplanament de la metxa de les cerdes i el disseny actual del taló.

Figura 23: L'evolució de l'arc. De més antic a més recent.

Font: <https://www.miquelmateoluthier.com/>

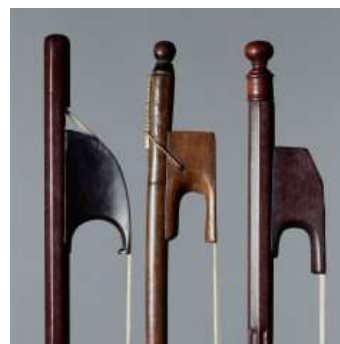

Figura 24: Diferents tipus d'arcs.

Font: <https://palomavaleva.com/es/>

3. ELS LUTHIERS

Fins ara hem estat parlant del violí, aquest instrument musical tant característic per la bellesa del seu so i la seva forma estètica. Però també hem de saber que, aquesta passió cap a l'instrument ha estat fruit d'un gran treball i un esforç minuciós per part dels seus creadors, els artesans del violí, els luthiers. Per tant, sense ells no podríem gaudir de la música que tenim avui en dia, així que els podríem considerar una peça clau en el món del violí.

El luthier és l'artesà que construeix, repara i restaura instruments de corda fregada o pinçada. Les construccions que fa poden ser d'instruments originals o de còpies d'alguns instruments més antics, elaborant les peces a partir de models i patrons.

Els seus serveis són requerits per professionals del violí que amb el temps, els factors ambientals i l'ús diari es veuen reflectits a l'instrument. Alguns dels exemples són els desajustaments del pont i l'ànima, les vibracions estranyes, els destensionaments de les cordes i les petites esquerdes i cops. Així doncs, el luthier és el que s'encarrega de netejar, reparar, polir i protegir els instruments que passen per aquesta mena de desgast, a fi de mantenir-los en excel·lents condicions. Tal com diu Alba Roca a l'entrevista, "De vegades es considera el luthier com el metge de l'instrument".

Figura 25: Taller de lutheria.

Font: <https://luthiervidal.com/>

3.1 Història dels luthiers

La paraula *luthier* deriva del mot francès *luth*, que significa llaüt. Així doncs, luthier significa literalment “constructor de llaüts”.

L'origen del significat és degut a la gran producció de llaüts que va haver-hi en l'època del Renaixement, els constructors dels quals van rebre aquest nom. Més tard, el llaüt es va deixar de fer servir i el nom es va continuar utilitzant per referir-se a l'artesà d'instruments de corda fregada i d'alguns de corda pinçada amb mànec.

No obstant això, la paraula *luthier* ha adquirit des de mitjans del segle XIX un sentit genèric per designar a l'artesà dedicat a la construcció d'instruments.

Els primers constructors de violins es van trobar a Itàlia i un dels més importants va ser Andrea Amati, considerat el pare del violí. La música de l'època es tocava principalment en esglésies i en recintes de grans ressonàncies on la sonoritat que es requeria no exigia massa potència, però sí un excel·lent timbre. Per això els primers violins d'Amati tenien un so de gran qualitat, però eren una mica escassos de potència. Però l'instrument va ser acceptat ràpidament pels músics i de seguida va sorgir una important dinastia de constructors de Cremona, l'escola de Cremona amb la família Amati, que va perdurar durant més de cent anys.

Tot seguit, amb l'aparició del *concerto grosso*⁵, la figura del solista va requerir un altre tipus de sonoritat més potent i brillant. Per això, els fills d'Andrea Amati van aportar importants innovacions, ja a finals del segle XVI. Però el que realment va aconseguir el resultat va ser Nicolò Amati, el més destacat de la família, que va ser l'últim de la saga i també qui va dissenyar el format del violí perfecte. També va ser en el seu taller on van sortir formats alumnes tan cèlebres com Antonio Stradivari, Andrea Guarneri i Jacob Stainer.

Cap a la primera meitat del segle XVIII, l'escola de Cremona dominava el món de la fabricació de violins encapçalada per Antonio Stradivari, qui va establir el model de l'instrument per tots els seus successors.

Figura 26: Model violí Amati.

Font: palomavaleva.com

⁵ **Concerto grosso:** forma musical que apareix al Barroc, basada en l'alternança d'un petit grup solista i un conjunt instrumental més ampli (solista vs tutti).

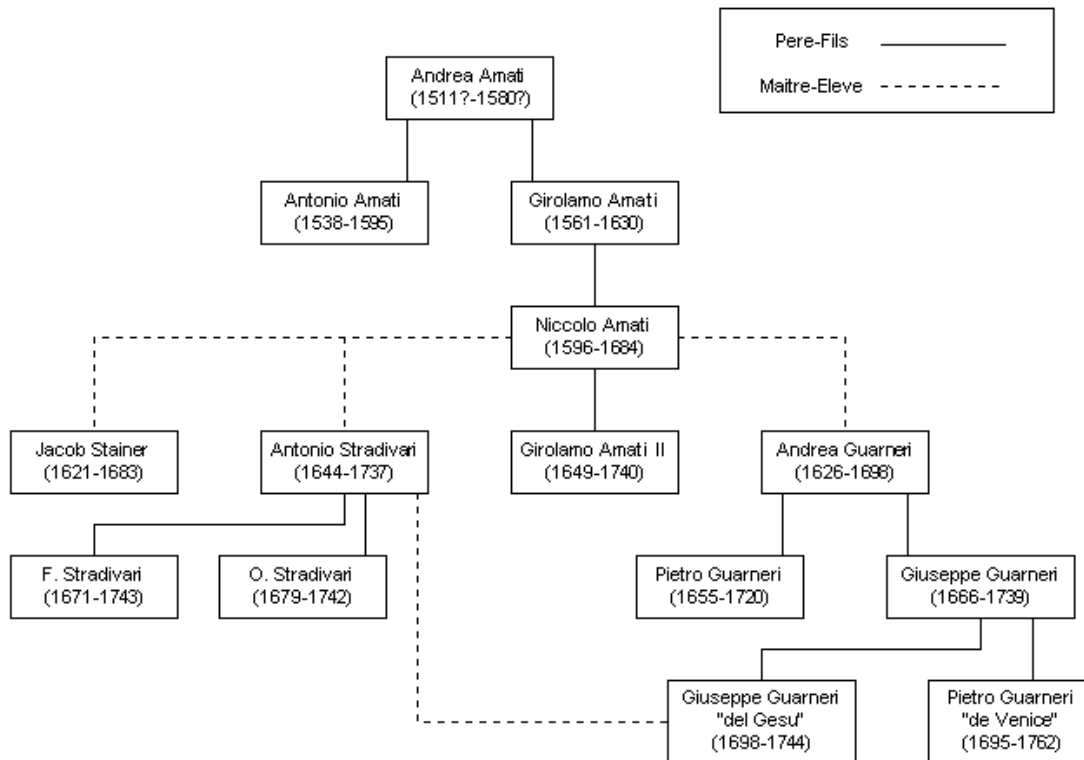

Figura 27: Arbre genealògic de l'escola de luthiers de Cremona. De pares a fills i de mestres a alumnes.

Font: <https://es.wikipedia.org/>

Els violins d'Antonio Stradivari, ja en plena vigència de la música del Barroc i amb la seva sorprenent sonoritat, van ser ràpidament sol·licitats per solistes, reis i nobles, que es van rendir davant aquest nou món de sons. La seva popularitat i llarga vida li van permetre construir un gran nombre de violins, violes i violoncel·ls que avui circulen per les sales de concert de tot el món en mans dels més importants concertistes. El seu estil va ser ràpidament assimilat per molts luthiers italians de l'època. Els seus instruments van ser i són referents indiscutibles.

Figura 27: Model violí Stradivari.

Font: palomavaleva.com

Per altra banda, també cal destacar la figura del luthier Giuseppe Guarneri, un dels grans de la lutheria que també va introduir nous canvis molt importants a l'estil dels seus violins.

Aquests, en comparació amb els de Stradivari, tenen un so menys espontani però més potent i profund. Però amb l'aparició de les grans sales de concerts al Romanticisme, els seus violins van agafar una importància molt gran i es van posicionar al costat dels grans Stradivarius.

A més, la seva influència va arribar a tant, que va ser model per configurar gran part de l'escola francesa de luthiers del segle XIX.

Figura 28: Model violí Guarnieri.

Font: palomavaleva.com

El màxim representant de l'escola francesa de luthiers del segle XIX va ser Jean Baptiste Vuillaume. L'estil de Vuillaume és molt semblant al de Guarnieri que fins i tot es diu que es considera una prolongació del treball del luthier italià. Però, tot i això, els francesos introdueixen les seves pròpies evolucions, amb els excel·lents acabats que donen com a resultat un so de molt bona qualitat. El desavantatge dels instruments francesos és que només eren aptes per les interpretacions en sales petites, ja que no tenien la prou potència per tocar en grans sales de concert. És per això que no arriben a l'excel·lent brillantor dels instruments dels luthiers italians.

El que els hi va donar la fama va ser el gran ventall de qualitats de violins que oferien als músics, des d'instruments per a estudiants fins a instruments per a violinistes solistes de gran prestigi.

Figura 29: Model viola Vuillaume.

Font: palomavaleva.com

A partir d'aquestes dues grans escoles, el món de la lutheria es va començar estendre a finals del segle XIX per tot Europa i, actualment, els luthiers es poden trobar a qualsevol indret del món perquè com he dit abans "sense ells no podríem gaudir de la música". Entre els luthiers més destacats de Catalunya es troben David Bagué i Soler, la família Luthier Vidal i la Casa Parramon.

3.2 Violins famosos

Al llarg de la història tots hem sentit a parlar dels violins famosos, els Stradivarius i els Guarneri, que se subhasten per milionades i que són relíquies molt importants pel món. Els instruments són molt valorats pels intèrprets més importants del món i pels col·leccionistes d'antiguitats, ja que les característiques sonores són considerades úniques gràcies als tractaments químics de les fustes tan especials del segle XVII. Es poden trobar, com he dit abans, violins construïts per Antonio Stradivari, els *Stradivarius*, o també violins construïts per Guarneri, els *Guarnerius*.

Actualment en destaquen els següents:

- *Le Messie* → és conegut com “el Messies”, el millor Stradivarius de la història (està valorat per 20.000.000\$, el preu varia segons la subhasta que es fa).
- *Vieuxtemps* → és el Guarneri del Gesù més important (està valorat per 16.000.000\$, el preu varia segons la subhasta que es fa).
- *Il Cannone* → és el Guarneri que el seu propietari, durant molts anys, va ser Niccolò Paganini (està valorat per 15.000.000\$, el preu varia segons la subhasta que es fa).
- *Lady Blunt* → és l'Stradivarius més car que existeix (està valorat per 22.000.000\$, el preu varia segons la subhasta que es fa)..

3.3 Arqueters

Un altre dels oficis relacionats amb el món del violí és l'arqueter. Aquest és el que s'encarrega de construir, reparar i restaurar els arcs dels instruments que el luthier fabrica. L'activitat de l'arqueter és anomenada arqueteria i els seus serveis de manteniment més habituals són l'encerdat⁶ de l'arc, els canvis dels entorxats i del cuir i la correcció de la corba de la vara.

A diferència de la lutheria, l'arqueteria no ha tingut com a centre de referència el país d'Itàlia sinó que gran part del seu desenvolupament s'ha situat a França. El major representant de l'escola d'arqueteria francesa va ser François Tourte.

A partir de les seves grans innovacions i l'establiment del model definitiu de l'arc, l'ofici d'arqueter es va estendre per tot Europa. Actualment, els arcs Tourte són els més reputats del món. Els arqueters més importants de Catalunya són Ignaci Flo (de la Casa Parramon), Montse Solé, Gustavo F. Acosta i André Alègre.

⁶ **Encerdar:** canviar les cerdes desgastades de l'arc per unes de noves.

4. FORMACIÓ I SORTIDES PROFESSIONALS

Estudiar música no és tan fàcil com diuen i dedicar-t'hi professionalment encara menys. Són molts anys de dedicació, constància i perseverança amb el nostre amic, el violí. I, a més, el músic és un individu que al llarg de la vida ha de suportar grans injustícies com la infravaloració en la societat en la qual vivim. Però això no només és amb la música, sinó que això passa en general a tot l'art i la cultura.

A continuació es mostrarà la principal trajectòria dels estudis de violí que es poden cursar amb moltes de les seves sortides professionals.

4.1 Estudis

Els estudis musicals es comencen des de ben petit. Quan ets infant la família t'apunta a l'escola de música del poble o al conservatori de la ciutat per fer una extraescolar. Aquí comences el Grau Elemental de música.

Llavors, quan acabes sisè de primària, si t'agrada molt la música, fas la prova d'accés per entrar al Grau Professional al conservatori. Durant aquesta etapa, que són 6 anys, descobreixes la vida com a intèrpret, els professors et professionalitzen i et preparen per a una possible prova d'accés als estudis superiors de música.

Després d'aquests 11-12 anys estudiant música, arriba el moment de decidir si et vols dedicar-hi professionalment o si acabes l'etapa per estudiar qualsevol altra carrera a la universitat. Els que volen seguir han de fer la prova d'accés per entrar als estudis superiors (que són quatre anys), on es requereix el títol del Grau Professional i el de Batxillerat. Per tant, un músic ha de viure una doble vida acadèmica. Ja podeu imaginar la complexitat de compaginar els dos estudis.

Tal com diu Alba Roca a l'entrevista, "Hi ha l'opció de fer tota la formació superior a Barcelona (a l'ESMUC⁷ o Liceu⁸) o decidir de fer-la directament a altres conservatoris de l'Estat espanyol o de l'estranger. També hi ha estudiants que demanen un Erasmus per fer part de la formació a un altre Conservatori."

Més endavant es poden ampliar els estudis amb el màster i fins i tot el doctorat.

Per tant, entre una cosa i l'altra, tenir la totalitat de la carrera musical amb màster i doctorat dura uns 19-20 anys.

⁷ ESMUC: Escola Superior de Música de Catalunya.

⁸ Liceu: Centre Superior de Música Liceu.

Figura 30: Logo ESMUC.

Font: <http://www.esmuc.cat/>

Figura 31: Logo Liceu.

Font: <https://www.conservatoriliceu.es/>

4.2 Sortides professionals

Les sortides professionals més destacables dels intèrprets titulats amb el superior de violí són:

- L'exercici professional de la interpretació, ja sigui com a solista, acompanyant, intèrpret de música de cambra, en una formació orquestral o en un grup de música.
- Accés a altres camps musicals com:
 - La docència; en l'educació formal, professional i superior.
 - El món editorial i discogràfic de la música.
 - La crítica musical.
 - La direcció artística i musical.

Figura 32: Persona graduada que ha d'escollir el seu camí.

Font: <https://www.pinterest.es/>

5. ELS MILLORS INTÈRPRETS DE LA HISTÒRIA

El violí és un instrument capaç d'emocionar a les persones, ja que la música és art. Transmetre els sentiments i les emocions cap a la gent que escolta, compartir sensacions i molt més. La gran capacitat interpretativa, la tècnica perfecta i una qualitat del so brillant és el que aconseguix un bon intèrpret.

Per això, els que destaquen es recorden per sempre més. Tenim la sort que el violí recull un gran nombre d'intèrprets virtuosos. Així doncs, ara es mostrarà els millors intèrprets de violí de la història (ordenats cronològicament).

5.1 Intèrprets anteriors al segle XX

Figura 33: Retrat d'Arcangelo Corelli.

Font: <https://www.stretta-music.com>

Arcangelo Corelli (1653-1713): va ser un violinista i compositor italià del Barroc. Participant com a solista de prestigioses orquestres de l'època i considerat com un dels grans desenvolupadors de la sonata⁹ barroca i el representant per excel·lència del *concerto grosso* com a compositor. També destaca en el món de la docència.

Figura 34: Retrat d'Antonio Vivaldi.

Font: <http://www.webquestcreator2.com>

Antonio Vivaldi (1678-1741): va ser un violinista italià i un dels principals compositors del Barroc. Un compositor amb una gran àmplia obra: 777 obres, entre les quals hi ha 477 concerts i 46 òperes. Conegut per ser l'autor de *Les quatre estacions*. Va començar com a violinista des de petit, perquè el seu pare també ho era i en poc temps va entrar a orquestres prestigioses com a solista principal. Finalment es va acabar decantant pel món de la composició i va acabar sent dels millors compositors.

⁹ **Sonata:** composició musical per a un instrument solista, que conté diversos moviments.

Figura 35: Retrat de Niccolò Paganini.

Font: <https://www.contrareplica.mx>

Niccolò Paganini (1782-1840): va ser un cèlebre virtuós italià del violí, considerat avui en dia com un dels millors violinistes que ha existit. Va desenvolupar tècniques interpretatives innovadores, que va portar el violí fins als límits de les seves possibilitats. A part, també va ser compositor de moltes obres, entre les quals destaquen els *24 capricis per a violí*. Se'l considerava el dimoni perquè tenia la mà més gran, a causa d'una malaltia, que li permetia fer tècniques virtuosístiques com octaves paral·leles, pizzicato a l'esquerra, posicions altes, dobles i triples cordes. Per últim, era capaç de tocar a l'espectacular velocitat de dotze notes per segon.

Figura 36: Fotografia de Pablo de Sarasate.

Font: <https://www.madridactual.es>

Pablo de Sarasate (1844-1908): va ser un violinista virtuós i compositor navarrès. Se'l considera el successor de Paganini. Compositor d'obres destinades al públic de l'alta burgesia francesa amb un grau de dificultat tècnica increïble. Ell interpretava les seves pròpies obres. Destaquen les seves línies melòdiques folklòriques espanyoles com a punt de partida i com a principal element rítmic i melòdic de les seves obres.

Eugène Ysaÿe (1858-1931): va ser un violinista, director d'orquestra i compositor belga. Sobretot va destacar en l'àmbit solístic en diferents orquestres prestigioses del segle XIX i també com a gran compositor amb un ampli ventall d'obres per a violí. També va deixar un important llegat tant interpretatiu com pedagògic recordat per grans com Menuhin, Casals i Flesch.

Figura 37: Fotografia d'Eugène Ysaÿe.

Font: <https://elmiradornocturno.blogspot.com/>

5.2 Intèrprets del segle XX a l'actualitat

Jascha Heifetz (1901-1987): va ser un violinista jueu estatunidenc d'origen lituà, un dels més grans violinistes del segle XX. Gran intèrpret solista de concerts per a violí de Beethoven, Mendelssohn i Bruch amb una discografia molt àmplia i una gran reputació mundial.

Figura 38: Fotografia de Jascha Heifetz.

Font: <http://verdi.com.ar/>

David Oistrakh (1908-1974): va ser un violinista soviètic amb un repertori d'obres de compositors contemporanis russos (Xostakóvitx i Prokófiev), sovint escrites expressament per a ell. Tot i això, també interpretava concerts clàssics. Va actuar com a solista a les orquestres més prestigioses del món. També va ser un gran pedagog al Conservatori de Moscou.

Figura 39: Fotografia de David Oitrakh.

Font: <https://www.biografiasyvidas.com/>

Figura 40: Fotografia de Yehudi Menuhin.

Font: <http://verdi.com.ar/>

Figura 41: Fotografia d'Henryk Szeryng.

Font: <https://elmiradomocurno.blogspot.com/>

Figura 42: Fotografia d'Isaac Stern.

Font: <https://www.krwg.org/>

Yehudi Menuhin (1916-1999): va ser un violinista jueu d'origen estatunidenc amb nacionalitat britànica amb grans labors pedagògiques (creació de la Yehudi Menuhin School i professor de violí), amb un ampli ventall de premis i reconeixements musicals. Va actuar com a solista a les orquestres més prestigioses d'Europa.

Henryk Szeryng (1918-1988): va ser un violinista polonès amb nacionalitat mexicana amb molts premis i una discografia brillant. També una gran part la va destinar a l'ensenyament a Mèxic. Va actuar com a solista a les orquestres més prestigioses del món.

Isaac Stern (1920-2001): va ser un violinista estatunidenc d'origen ucraïnès amb grans enregistraments amb el seu trio amb el violoncel·lista Leonard Rose i el pianista Eugene Istomin. A més, va ser apadrinador de joves talents com Itzhak Perlman. Va actuar com a solista a les orquestres més prestigioses dels Estats Units. També va guanyar diferents premis com a solista i com a director d'orquestra.

Itzhak Perlman (1945): és un violinista israelià amb nombrosos premis internacionals i una discografia excel·lent, considerat un dels millors violinistes de l'actualitat. Fou assessorat per Isaac Stern i aquest el va animar a continuar els estudis als Estats Units. Ha actuat com a solista a les orquestres més prestigioses del món. També és catedràtic en el Brooklyn College a Nova York.

Figura 43: Fotografia d'Itzhak Perlman.

Font: <https://www.songkick.com/es>

Figura 44: Fotografia de Gidon Kremer.

Font: <https://es.laphil.com/>

Gidon Kremer (1947): és un violinista letó amb un repertori molt ampli d'obres clàssiques i romàntiques. Alhora també és explorador de noves obres contemporànies russes i de l'Europa de l'Est. Ha actuat com a solista a les orquestres més prestigioses d'Europa i els Estats Units.

Figura 45: Fotografia d'Anne-Sophie Mutter.

Font: <https://www.operaworld.es/>

Anne-Sophie Mutter (1963): és una violinista alemanya amb nombrosos premis, el Grammy el més destacable. Des de petita va ser una nena prodigi i ha actuat com a solista a les orquestres més prestigioses del món. El seu repertori inclou obres des del període clàssic fins a obres més contemporànies que han estat especialment escrites o dedicades a ella.

Figura 46: Fotografia de Maksim Vengérov.

Font: <https://revistatempo.co/>

Maksim Vengérov (1974): és un violinista rus, guanyador de grans premis i amb un gran ampli ventall de gravacions. Ha realitzat moltes gires i recitals arreu del món i ha actuat com a solista a les orquestres més prestigioses del món. També és professor universitari.

Figura 47: Fotografia de la Hilary Hahn.

Font: <https://www.songkick.com/es>

Hilary Hahn (1979): és una violinista estatunidenca, guanyadora de dos premis Grammy i gran solista sol·licitada per a les orquestres més prestigioses del món. Amb grans enregistraments, sobretot de concerts per a violí i orquestra, Hahn és de les millors intèrprets mundials actuals.

Figura 48: Fotografia de Julia Fischer.

Font: <https://ellibrepensador.com/>

Julia Fischer (1983): és una violinista i pianista clàssica Alemanya. També exerceix com a docent a la Universitat de Música i Arts a Munic. Gran trajectòria solista en diferents orquestres prestigioses del món amb un repertori clàssic (Beethoven, Schubert i Brahms). Alhora té un gran nombre de premis i una discografia excel·lent.

5.3 Intèrprets de música moderna

Figura 49: Fotografia d'Ara Malikian.

Font: <https://www.laverdad.es/>

Ara Malikian (1968): és un violinista virtuós libanès. Amb només 15 anys va ser admès a la Universitat de Hannover a Alemanya, era un nen prodigi. Ha guanyat nombrosos concursos de prestigi mundial i ha tocat a les millors sales de concert del món. També té una llarga trajectòria com a violí solista en orquestres prestigioses del món. A més, compte amb una discografia molt àmplia des del clàssic fins al modern.

Figura 50: Fotografia de Vanessa-Mae.

Font: <https://marinagarciaherrera.es/>

Vanessa-Mae (1978): és una violinista de Singapur que té una formació clàssica, però s'ha fet famosa per les seves gravacions en les quals barreja peces clàssiques amb pop, jazz, tecno i altres ritmes moderns. Va arribar a la gent amb la gravació de la pel·lícula *The Violin Player*¹⁰.

¹⁰ **The Violin Player:** pel·lícula que representa la història d'una violinista en un dia. Aquesta revela les veritats sorprenents sobre la música, l'art, la vida i la supervivència.

Figura 51: Fotografia de David Garrett.

Font: <https://marianaalvarezracero.blogspot.com/>

David Garrett (1980): és un violinista germano-americà que des de petit ha sigut un nen prodigi i ha tocat clàssic amb prestigioses orquestres del món. Ha batut rècords del món en rapidesa a l'hora de tocar notes amb el violí. Els seus arranjaments de cançons modernes destaquen per la utilització de la tècnica de dobles cordes per deixar la peça amb un enriquitment harmònic. Toca violí clàssic i modern.

Figura 52: Fotografia de Lindsey Stirling.

Font: <https://conciertosperu.com.pe/>

Lindsey Stirling (1986): és una violinista, ballarina, artista de performance, cantant i compositora nord-americana. És coneguda per les seves actuacions de violí coreografiades i realitza concerts arreu del món. S'ha presentat a diferents concursos i ha guanyat múltiples guardons. També, té tres àlbums d'estudi, un EP i diversos singles propis.

MARC PRÀCTIC

6. LES MILLORS OBRES DE VIOLÍ DE LA HISTÒRIA (SEGONS EL RESULTAT DE L'ENQUESTA)

Per a realitzar aquest punt es va crear una enquesta sobre aquest tema i va ser enviada a professionals de la música i estudiants de violí. La van respondre un total de 35 persones, de les quals 17 eren professionals, 17 estudiants i 1 músic amateur.

Segons els resultats obtinguts de l'enquesta i també recercant en llibres i documents d'arxiu, s'ha creat un llistat amb les millors obres per a violí de la història que destaquen per la seva virtuositat, estil, tècnica i extraordinària musicalitat (ordenades cronològicament):

- *Sonates i partites per a violí sol* de J.S. Bach (1720).
- *Les quatre estacions* de A. Vivaldi (1723).
- *24 capricis per a violí* de N. Paganini (1802-1817).
- *Concert per a violí en Re Major* de L.V. Beethoven (1808).
- *Concert per a violí en Mi menor* de F. Mendelssohn (1845).
- *Concert per a violí en Re Major* de P.I. Txaiovski (1878).
- *Concert per a violí en Re menor* de J. Sibelius (1903).

Altres obres que també són molt importants són:

- *Concert per a violí núm. 3 en Sol Major* de W.A. Mozart (1775).
- *Concert per a violí núm. 1 en Sol menor* de M. Bruch (1864 -1866).
- *Concert per a violí* de A. Berg (1935).

7. ANÀLISI DE LE QUATTRO CORDE “VERSIÓ ORIGINAL”

A continuació es mostrarà l’anàlisi detallada de la peça moderna per a violí que he compost durant aquests mesos (als annexos hi ha adjunta la partitura completa).

<u>TÍTOL</u>	Le quattro corde
<u>AUTOR</u>	Arnau Pera Toral
<u>GÈNERE</u>	Tema instrumental popular urbà
<u>ESTIL</u>	Pop
<u>FORMACIÓ</u>	<p>Bateria, percussió (bongos, conga, shaker, block i cascavells), caixa de sons, baix elèctric, guitarra elèctrica, piano, sintetitzador, orquestra simfònica (instruments de corda, vent fusta, vent metall) i violí.</p> <p>Tots els instruments menys la melodia principal del violí han estat realitzats amb instruments virtuals del seqüenciador del Garageband. El violí ha estat interpretat i gravat per a mi mateix.</p>
<u>MOVIMENT</u>	♩ = 87 <i>Andante</i> , un tempo mitjà-alt.
<u>CARÀCTER</u>	<p>La peça comença amb una <u>introducció intrigant</u>, ja que només s’escolta el piano que va fent uns acords, la línia de baix i una part de la percussió, <u>però alhora també majestuosa</u> perquè aquesta percussió manté un bon inici.</p> <p>Llavors, quan entren la percussió, la bateria i els instruments de corda ja s’entra a un</p>

	<p><u>ambient agradable</u> i fins i tot <u>ballable</u>.</p> <p>A partir del compàs 9 tota l'<u>atenció</u> de la peça recau a la <u>melodia principal</u>. Una <u>melodia clara, neta i fluida</u> que va avançant, fins a arribar al punt en què es torna a repetir la mateixa frase, però se li afegeixen unes segones veus. És aquí quan l'<u>emoció t'envaeix i comença augmentar</u> fins que s'arriba al <u>clímax</u> de la cançó, la tornada, on la cançó <u>transmet alegria</u> i també molta <u>festivitat</u>.</p> <p>A partir del compàs 21 i fins al final la peça <u>mai torna a baixar d'intensitat</u>, sinó que sempre continua de manera <u>ascendent</u>. Així doncs, passat el pont, el nivell d'intensitat és molt alt, fins a arribar al final de la peça que acaba de manera <u>impressionant</u>.</p> <p>Per tant, es pot definir que la peça és de caràcter <u>alegre, festiu, majestuós</u> i <u>ascendent</u>.</p>
<p><u>DINÀMIQUES</u></p>	<p>La peça comença amb una intensitat mitjana. Per això al compàs 9, que és quan entra la melodia, hi ha la primera dinàmica: mig fort (<i>mf</i>). Llavors la melodia es va acostant cap a la tornada i per això es veu un crescendo fins a arribar a la B, al compàs 13, on ja la intensitat és forta (<i>f</i>).</p> <p>Com és lògic, al final de les frases sempre es baixa d'intensitat per fer un bon acabament. I tota l'estona és el mateix: pujar quan s'acosta la tornada i baixar al final de la frase. Fins que s'arriba a la següent</p>

	<p>tornada i al pont que, com he comentat abans, la intensitat no tornar a baixar mai més, sinó que sempre serà de manera ascendent. Per això podem veure que al compàs 29 hi ha un crescendo que va acumulant intensitat fins a arribar al final, on podem veure el fortissimo (<i>ff</i>) per acabar de manera impressionant.</p>
<p><u>FORMA I ESTRUCTURA</u></p>	<p>L'estructura de la peça és molt senzilla, ja que comença amb una introducció, la segueix una estrofa, després la tornada, una segona estrofa, un altre cop la tornada, un pont, un últim cop la tornada i un final.</p> <p>El minutatge queda de la següent manera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introducció (0:00-0:24). • Estrofa 1 (0:25-0:46). • Tornada (0:47-1:08). • Estrofa 2 (1:09-1:30). • Tornada (1:31-1:52). • Pont (1:53-2:14). • Tornada (2:15-2:36). • Final (2:37-2:46). <p>I l'estructura musical així (marcada a la partitura):</p> <div data-bbox="772 1599 1358 1749" style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px 0;"> <p style="text-align: center;">Intro - A - B - C - B - pont - B - final</p> <p style="text-align: center;"> \wedge \wedge \wedge \wedge \wedge </p> <p style="text-align: center;">a1 a1 b1 b1 c1 c1 b1 b1 b1 b1</p> </div> <p style="text-align: center;">Figura 53: Imatges de l'estructura. Font: Pròpia</p>

	<p>Cada frase (que és cada lletra) està formada de 8 compassos i aquesta es pot subdividir en dues frases iguals de 4 compassos. Per simplificar, a la partitura s'han posat les línies de repetició, ja que totes les frases comparteixen la mateixa estructura: la repetició. Per tant, a la partitura es poden veure les subfrases amb la repetició.</p> <p>Aquesta és una característica molt important, ja que la melodia sí que, durant 8 compassos, es repeteix, però l'acompanyament i les segones veus són el que li dona la riquesa a cada frase musical.</p>
<u>TEXTURA</u>	<p><u>Melodia acompanyada</u>, ja que hi ha una línia melòdica principal acompanyada per instruments en un pla secundari.</p>

CARACTERÍSTIQUES

- ***Predominança melòdica:***
 - Sense la melodia, la peça no tindria sentit. A més, clarament destaca per sobre tots els instruments.

- ***Trets rítmics:***
 - Compàs quaternari simple, cada compàs té 4 pulsacions i aquestes se subdivideixen en 2.

Figura 54: Compàs d'exemple.

Font: Pròpia

- Les petites cèl·lules rítmiques que es repeteixen a la peça:
 - **Síncopes:** a les estrofes i a la tornada de la melodia. Són les notes que comencen a un temps dèbil i que s'allarguen fins a un temps fort. Al llarg de la peça n'hi ha moltes, que li donen aquest aire més creatiu, que se surt del normal. També n'hi ha als ritmes bases com a la caixa de sons i a la bateria.

Figura 55: Compàs 13.

Font: Pròpia

- **Tresets:** a la base instrumental. Normalment són tocats pels bongos i la conga i se senten molt bé. Els tresets són posats abans del començament de les frases, per enllaçar-les entre elles. Un recurs molt original.

- **Trets melòdics:**

- Començament anacrúsic, perquè la melodia comença després del temps fort.

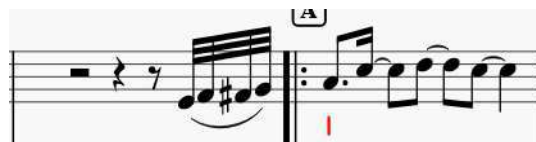

Figura 56: Compassos 8-9.

Font: Pròpia

- Final femení, perquè la melodia acaba en temps dèbil (F - D - SF - D).

Figura 57: Compàs 33.

Font: Pròpia

- Predomina la melodia de dibuix ondulant, tot i que també hi ha petits salts intervàlics, com en els compassos 11-12 i 18-22.

Figura 58: Compassos 1-17.

Font: Pròpia

Figura 59: Compassos 18 i 19.

Font: Pròpia

- Dins la melodia ondulant podem veure que els començaments de frase comencen amb una melodia ascendent i els finals amb una melodia descendent.

Figura 60: Compassos 13-17.

Font: Pròpia

- L'àmbit melòdic és estret, ja que és d'octava (8a). La nota més alta és un re 4 i la més baixa un re 3. Per això no hi ha notes addicionals a la partitura.
 - La melodia és clara, neta i fluida, sense cap ornament estilístic.
- **Tímbrica:**
 - Aquesta peça la podria tocar perfectament una banda de pop actual, ja que incorpora els instruments típics com són la bateria, el baix, la guitarra, el piano i el violí.
 - Aquí teniu tots els instruments que formen la peça instrumental:
 - Bateria.
 - Percussió: bongos, conga, shaker, block i cascavells.
 - Caixa de sons: efectes sonors com onades, beats i sorolls.
 - Baix elèctric i guitarra elèctrica.
 - Piano i els seus sintetitzadors.

- Orquestra simfònica: corda, vent fusta i vent metall.
- **Violí.**

Com he dit abans, tots els instruments han estat creats digitalment amb el seqüenciador del Garageband menys el violí, que aquest està gravat per a mi mateix. En total, entre instruments virtuals, efectes sonors i la melodia gravada, la peça té més de 40 pistes.

● **Tractament harmònic:**

- La tonalitat és de La menor, perquè l'armadura no té cap signe d'alteració, els acords utilitzats a la peça són de la seva escala i la peça comença (compàs 1) i acaba amb l'acord de tònica (compàs 2).

Figura 61: Tonalitat.
Font: Pròpia

- Els acords són quatre i es van repetint successivament al llarg de la peça, creant una roda d'acords. Són els següents (que també estan marcats a la partitura): La menor - Fa Major - Re menor - Mi Major

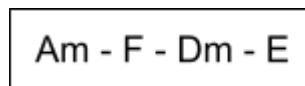

Figura 62: Roda d'acords.
Font: Pròpia

- L'únic signe d'alteració que hi ha en tota la cançó, a part del primer que és un adornament, és el sol sostingut del final de la melodia de la tornada. Quan s'altera el setè grau de l'escala, en aquest cas el sol, se li diu la nota sensible. Aquesta s'altera per estar més a prop, perquè la nota busca resoldre la tensió a la tònica (no sempre és necessari que la nota resolgui a l'acord de tònica, encara que melòdicament sigui la seva neutralització) i aquesta transformació dona lloc a l'escala menor harmònica. Per tant, el sol sostingut ha fet portar l'escala menor natural cap a l'harmònica.

Figura 63: Signe d'alteració.
Font: Pròpia

8. ESTUDI COMPARATIU DE LES TRES PECES

Per la part més gran del marc pràctic he decidit versionar *Le quattro corde*, la meva primera composició per a violí. L'objectiu ha sigut compondre dues noves versions d'estils musicals diferents d'aquesta, una de rock i una altra de rumba, per després acabar fent un estudi comparatiu de les tres peces.

Doncs bé, el primer que he fet ha sigut informar-me sobre els trets més característics de cada estil i després he creat les dues versions.

Així doncs, ara us explicaré les principals característiques de cada estil i tot seguit us compararé les tres composicions analitzant i explicant les seves semblances i diferències (el punt 8.3 és un quadre que resumeix l'estudi comparatiu i als annexos hi ha adjunts els enllaços de les tres peces).

8.1 CARACTERÍSTIQUES DE CADA ESTIL

Pop

El pop és un estil musical que va néixer a mitjans del segle XX als Estats Units i al Regne Unit, que es caracteritza per la seva estructura senzilla i per l'especial importància que se li dona a la melodia, que és molt simple i fàcil de recordar.

Actualment el pop està present a tot el món i és l'estil musical més promocionat per les indústries discogràfiques. Per tant, la seva principal finalitat és ser comercialitzat i que arribi a un públic molt ampli. Es considera música popular urbana.

La seva instrumentació estàndard és la següent: la veu que fa la melodia, el baix, la bateria, la guitarra i, opcionalment, el teclat. Últimament molts grups també li afegeixen la secció de vent metall amb la trompeta, el saxòfon i el trombó.

Les principals estrelles del pop van ser els Beatles, Michael Jackson, Britney Spears i Madonna.

Rock

El rock és un estil musical que va néixer a mitjans del segle XX als Estats Units que deriva d'una gran quantitat d'estils com el blues, el country, el jazz i el folk.

Es caracteritza per les seves melodies i els seus ritmes complexos i la majoria de vegades es manté l'estructura tradicional de la guitarra, el baix i la bateria. Però

aquests instruments són utilitzats amb *riffs* saturats, potències molt altes i ritmes energètics que donen lloc a les veus tan característiques dels cantants i els passatges solístics virtuoses de les guitarres elèctriques.

El rock és un estil gran que engloba molts subestils com el funk rock, el hard rock, el rock progressiu, l'indie rock i el jazz rock. Per això, de vegades se'l considera gènere musical.

Les principals estrelles del rock van ser Elvis Presley, Freddie Mercury, Metallica, David Bowie i John Lennon.

Rumba

La rumba és un estil musical que va néixer el segle XIX a Cuba. Pertany al gènere de la música tradicional, ja que deriva de les arrels i les ètnies africanes i és popular entre la cultura cubana.

Es caracteritza per la utilització d'instruments de percussió tradicionals com les congues (les més importants), els bongos, les maraques i els bastons de fusta i també instruments més polifònics com la guitarra clàssica, que deriva del flamenc espanyol. Moltes vegades s'utilitza la tècnica de la improvisació.

La rumba és un tipus de música molt ballable que ha donat lloc a diversos ritmes i danses llatines com la salsa.

L'estil s'ha estès per a tot el món i a Espanya es poden trobar la rumba flamenca, la catalana i la gallega.

8.2 COMPARACIÓ

La principal diferència entre les tres composicions és l'estil. Cada peça és d'un estil diferent, l'original de pop i les versions de rock i de rumba, i aquest determina les característiques que comparteixen i difereixen cada composició.

Melodia

Les tres comparteixen la mateixa melodia, on predomina el dibuix ondulant, tot i que també hi ha petits salts intervàlics. Dins del dibuix ondulant es poden veure els començaments de les frases musicals ascendents i els finals descendents. Aquesta també és clara, neta i fluida, sense cap ornament estilístic.

El que sí que difereixen és el començament i el final. La de pop i la de rock tenen una introducció de 8 compassos, on els primers 4 comença la roda d'acords i el baix i a partir del compàs 5 entra la bateria. La de rumba també té la introducció de 8 compassos, però des del primer compàs entra tota la base instrumental amb la percussió. Pel que fa al final, la de pop acaba de manera impressionant al temps dèbil (final femení), la de rock acaba amb una nota llarga que ocupa tot el compàs i que comença en temps fort (final masculí) i la de rumba no es troba en cap dels dos casos perquè es va repetint la tornada fins que s'abaixa el volum de la peça progressivament per acabar.

Ritme

Les tres comparteixen el compàs quaternari simple i també les petites cèl·lules rítmiques com les síncopes i els tresets (tot i que aquests últims sobresurten més a la percussió de la rumba). El que seria la part més rítmica de cada composició, les peces que destaquen són la de rock i rumba. La primera incorpora una bateria potent amb patrons rítmics molt energètics que li permet pujar el nivell d'intensitat, en comparació amb la peça de pop. A més, els acords distorsionats de la guitarra elèctrica també són molt rítmics. Per poder fer totes aquestes modificacions rítmiques s'ha hagut de canviar el tempo del moviment. Passa de la negra a 87 (andante) a la negra a 106 (allegretto).

A la rumba, en canvi, no s'utilitza la bateria sinó que se la substitueix per la percussió cubana. Aquesta inclou instruments tradicionals cubans com la conga, els bongos, els bastons i les maraques. En aquesta peça també se li ha hagut d'augmentar el tempo de la negra a 87 (andante) a la negra a 100 (moderato).

Finalment l'original de pop utilitza una bateria i una caixa de sons amb un ritme bàsic, perquè el més important és la melodia i en general la peça ha de ser simple.

Harmonia i textura

L'harmonia de les tres peces no canvia perquè totes estan a la mateixa tonalitat de La menor, perquè l'armadura no té cap signe d'alteració, els acords que es fan servir estan a l'escala i la peça comença i acaba amb l'acord de tònica. A més, les tres fan servir la mateixa roda d'acords (Am - F - Dm - E) al llarg de tota la peça. La textura tampoc canvia, ja que les tres són textura de melodia acompanyada.

Instrumentació

La instrumentació de cada composició és diferent perquè cada estil té els seus propis instruments característics. La peça original fa servir la instrumentació estàndard del pop: melodia amb un instrument solista (violí), baix, bateria, guitarra i piano. Però a més se li afegeix la caixa de sons per complementar la bateria i una orquestra simfònica amb tres seccions molt importants com la corda, el vent fusta i el vent metall per tenir un bon coixí harmònic dins la composició.

La versió de rock també manté l'estructura tradicional de l'estil amb la guitarra elèctrica, el baix elèctric i la bateria, però aquests són editats amb *riffs* saturats i sons penetrants. També hi ha l'orquestra simfònica amb les tres seccions, però per la contrària, no es fa servir la caixa de sons perquè la bateria ja omple tot l'espai rítmic.

Finalment, la versió de rumba es caracteritza per la seva percussió cubana amb les congues (requinto, quinto, macho, hembra i retumbadora), els bongos, les maraques, els bastons de fusta, el shaker i els plats. També incorpora la guitarra clàssica i el piano, que deriven del flamenc espanyol i l'orquestra simfònica.

Tots els instruments han estat creats digitalment amb el seqüenciador del Garageband menys el violí de les tres peces i la guitarra clàssica de la rumba, que aquests han estat interpretats i gravats per a mi mateix.

Estructura i caràcter

L'estructura de les tres composicions és la mateixa. Hi ha una introducció, l'estrofa 1, la tornada, l'estrofa 2, una altra vegada la tornada, el pont, una última vegada la tornada i el final.

Per a mi, les tres tenen el mateix caràcter. Sí que és veritat que la de rock té un caràcter més enèrgic i virtuosístic i la de rumba més ballable i alegre, però en general les tres desprenen alegria, festivitat i majestuositat.

Interpretació

Per interpretar música pop i rock en directe normalment s'utilitzen instruments elèctrics com el baix elèctric, la guitarra elèctrica, opcionalment la bateria elèctrica, el teclat i el violí elèctric. Per la rumba s'utilitzen instruments tradicionals sense amplificar com les congues, els bongos, el violí i les maraques.

8.3 QUADRE COMPARATIU

	Melodia	Ritme	Harmonia i textura	Instrumentació	Estructura i caràcter	Interpretació
<i>Le quatre corde</i> "POP"	Violí és l'instrument principal. Inici: introducció amb línia de baix i acords. Final: femení.	Bàsic i simple fet per la bateria i la caixa de sons. Negra = 87	Tonalitat de La menor. Roda d'acords (Am - F - Dm - E). Textura: melodia acompanyada.	Instruments estàndards del pop: melodia amb violí, baix, bateria, guitarra i piano. També se li afegeix caixa de sons i orquestra simfònica (coixí harmònic).	Estructura: Introducció, estrofa 1, tornada, estrofa 2, tornada, pont, tornada i final. Caràcter alegre, festiu i majestuós.	En el directe, s'utilitzen instruments elèctrics: baix, guitarra, bateria, teclat i violí.
Versió "ROCK"	Violí és l'instrument principal. Inici: introducció amb línia de baix i acords. Final: masculí.	Energètic, amb un nivell d'intensitat alt fet per la bateria i les guitarres. Negra = 106	Tonalitat de La menor. Roda d'acords (Am - F - Dm - E). Textura: melodia acompanyada.	Instruments del rock: guitarra elèctrica, baix elèctric, bateria. També se li afegeix orquestra simfònica.	Estructura: Introducció, estrofa 1, tornada, estrofa 2, tornada i final. Caràcter més enèrgic i virtuositic, però també alegre, festiu i majestuós.	En el directe, s'utilitzen instruments elèctrics: baix, guitarra, bateria, teclat i violí.
Versió "RUMBA"	Violí és l'instrument principal. Inici: introducció amb tota la base instrumental. Final: s'abaixa el volum progressivament.	Alegre i festiu fet per la percussió cubana amb les congues, els bongos, les maraques i els bastons. Negra = 100	Tonalitat de La menor. Roda d'acords (Am - F - Dm - E). Textura: melodia acompanyada.	Instruments tradicionals cubans: congues, bongos, maraques, bastons, shaker, plats i incorpora guitarra, piano (flamenc espanyol) i orquestra simfònica.	Estructura: Introducció, estrofa 1, tornada, estrofa 2, tornada, pont, tornada i final. Caràcter més ballable i alegre, però també festiu i majestuós.	En el directe, s'utilitzen instruments tradicionals sense amplificar: congues, bongos, violí i maraques.

CONCLUSIONS

Portar a terme aquest projecte ha estat un repte molt intens i complex, però s'han aconseguit els meus dos principals objectius del treball; resoldre tots els aspectes que desconeixia del violí que han anat sorgint al llarg de la meva etapa acadèmica com a músic i versionar la meva primera composició d'estil pop per a violí, al rock i a la rumba, per realitzar un estudi comparatiu de les tres peces.

Aconseguir respostes a les preguntes que m'havia fet durant molts anys m'ha motivat encara més per continuar el meu recorregut cap a la branca artística i, sobretot, musical. Compondre m'ha ajudat a desenvolupar les meves capacitats creatives i també he après que, en el món de la música, els petits detalls marquen la diferència. I la preparació del treball m'ha demanat un esforç i una disciplina que serà, en el futur, un punt de referència.

Aquests grans objectius s'han assolit gràcies al compliment d'uns altres més petits que cada part del treball demanava i, unint-los tots, han donat el resultat que s'esperava.

S'han obtingut nous coneixements sobre la història, l'anatomia del violí, les seves metodologies, l'ofici dels luthiers, les escoles de lutheria i tots els vessants relacionats amb el violí complint així els quatre primers objectius teòrics. S'han recercat les sortides professionals actuals que hi ha per un violinista i també elaborat una llista amb els millors intèrprets de violí de la història, per la qual cosa també s'han complert els dos últims objectius teòrics.

Per tant, els objectius teòrics s'han superat a base de la recerca d'informació a diverses fonts i l'ajuda de professionals que han sigut essencials per aconseguir un bon resultat.

Tal com deien els dos primers objectius pràctics, també s'ha pogut realitzar una entrevista a una violinista professional i una enquesta, però tot de manera virtual perquè la situació actual ha impedit la possibilitat de fer-ho presencial.

L'entrevista a l'Alba Roca ha sigut la part del treball que més m'ha ajudat i enriquit en contingut per poder completar moltes de les informacions del marc teòric. Es van fer deu preguntes de diferents temes i les deu les va respondre de manera excel·lent. Al llarg del treball es poden trobar diferents citacions al text.

L'enquesta també ha sigut molt útil per l'orientació que m'ha donat a l'hora de fer el punt més discutible del treball, les millors obres de violí de la història. Com podia preveure, cada persona va escriure diferents obres per a violí, però el que no m'esperava és que tants resultats coincidissin entre els participants i també amb la meua opinió. Així que, amb els resultats de l'enquesta, he arribat a la conclusió que encara que tothom tingui uns gustos i unes preferències diferents cada instrument té les seves millors obres que destaquen per la seva gran qualitat. Basant-me en aquestes conclusions he creat un llistat amb les millors obres de violí de la història.

Treballar la composició *Le quattro corde*, fer un estudi comparatiu amb les diferents versions, una anàlisi detallada amb partitura de la peça original i un resum de l'estudi amb un quadre comparatiu ha sigut molt enriquidor.

A mesura que anava elaborant les composicions i l'estudi també observava i interpretava possibles conclusions. La més sòlida d'aquesta part pràctica és que els petits detalls marquen la diferència. Per tant, amb subtileses, s'han aconseguit tres peces totalment canviades i diferents.

L'últim objectiu del treball és la interpretació d'una de les tres composicions que esculli el tribunal en directe el dia de la defensa oral que serà el punt final d'aquest projecte tan bonic.

Finalment, la metodologia aplicada al llarg de la recerca del treball ha sigut l'adequada, perquè m'ha permès extreure molta informació de diverses fonts que desconeixia i m'ha ajudat a organitzar les diferents tasques per realitzar el projecte final.

En resum, aquest Treball de Recerca em reafirma que **la música és la meua passió.**

BIBLIOGRAFIA

Greilsamer, L. (1994). *L'Anatomie et la physiologie du violon, de l'alto et du violoncelle*. Editions Delagrave.

Joly, P. (2004). *Jean Bauer, maître luthier: l'esprit et la main*. Siloe Editions.

Maugin, J. C. i Maigne, W. (1849). *Manuel du luthier*. Editions Decoopman.

Moens, K. (2000). Musée des instruments de musique: *Instruments à cordes frottées* (Francese Edizione). Éditions Mardaga.

Pinto, R. (2001). *Manual del luthier: Tratado práctico sobre la construcción de violines* (3a edición). Editorial Ramón Pinto de Barcelona.

Windisch, W. (1981). *Beim Geigenbauer: Aus der Reihe, Alte Handwerksberufe* (German Edition). Stürtz Verlag Würzburg.

Catàleg Dorotheum (2003). *Musikinstrumente* (Freitag, 4 April 2003, Palais Dorotheum). Seit 1707.

WEBGRAFIA

ESMUC. (2021). *Escola Superior de Música de Catalunya: Títol superior de música*. [Consulta: del 13 de juliol de 2021 fins al 23 de juliol de 2021] <http://www.esmuc.cat/>

Fundació Conservatori Liceu (2021). *Grau Superior de Música: Especialitat Interpretació d'Instruments orquestrals de música clàssica i contemporània*. [Consulta: del 15 de juliol de 2021 fins al 25 d'agost de 2021] <https://www.conservatoriliceu.es/>

Jesús Fernández. (2021). *Deviolines*. [Consulta: del 29 de març de 2021 fins al 30 d'agost de 2021]. <https://www.deviolines.com/>

Julián Pérez Porto y María Merino. (2021). *Definición de violín*. [Consulta: 27 de febrer]. <https://definicion.de/violin/>

Luthier Vidal. (2021, març 30). *Guía completa de cuidados del arco*. [Vídeo] <https://www.youtube.com/watch?v=0OmbWGqibU8>

Luthier Vidal. (2021). *Luthier Vidal*. [Consulta: de l'1 d'abril de 2021 al 14 d'agost de 2021]. <https://luthiervidal.com/es/>

Masterclass. (Novembre 2020). *What Are the Different Parts of a Violin and How Do They Work? Learn About the Violin's 20 Key Components*. [Consulta: 4 de juliol de 2021].

<https://www.masterclass.com/articles/what-are-the-different-parts-of-a-violin-and-how-do-they-work#what-are-the-key-features-of-a-violin>

Paloma Valeva. (2021). *Paloma Valeva*. [Consulta: del 30 de gener al 21 de juny]. <https://palomavaleva.com/es/>

Ramón Parramon. (2021). *Casa Parramon, luthiers des de 1897*. [Consulta: 28 d'agost] <http://casaparramon.com/ca/>

Sacrest, C. (2011). *A través de l'Ànima: submersió dins l'ofici dels luthiers*. (Treball de Recerca, Col·legi Montessori-Palau, Catalunya). <https://www.yumpu.com/es/document/view/13475845/treball-de-recerca-a-traves-de-lanima-premis-universitat-de-vic>

Soteras, I. (2013). *Comparació de tres mètodes per a violí: Shinichi Suzuki, Paul Rolland i Mimi Zweig*. (Treball de fi de Grau, ESMUC, Catalunya). <https://www.recercat.cat/bitstream/id/70163/PF%20Isabel%20Soteras%20Valenti.pdf>

Universitat Politècnica de Catalunya. (2021). *Marcadors i connectors*. [Consulta: del 17 de gener de 2021 al 10 de setembre de 2021]. <https://www.upc.edu/sit/ca/recursos-redaccio/criteris-linguistics/frases-lexic-paragraf/marcadors-i-connectors>

ANNEXOS

ANNEX 1:

Entrevista a:	Alba Roca Pagerols
Trajectòria professional:	Violinista professional, professora de violí barroc a l'ESMUC i professora de violí i música de cambra al Conservatori Isaac Albéniz de la Diputació de Girona.

1. Per començar, com et vas introduir en el món de la música i, en especial, amb el violí? I per què et vas especialitzar en la interpretació de la música antiga?

Jo vaig seguir els passos de les meves germanes grans que ja estudiaven música a l'Escola de Música de Berga. De petita m'agradava cantar i ballar!

La tria de l'instrument va ser completament casual. Jo m'anava a matricular de música amb la intenció de demanar flauta travessera com a instrument. A l'hora de fer la matrícula, em van dir que començaven violí i que m'animaven a triar-lo perquè cantava i feia els dictats molt bé.

Necessitaven alumnes de violí per arrencar la classe, i jo vaig ser la primera alumna de violí de l'Escola de Música de Berga.

L'especialització en la música antiga va venir arran del meu primer *stage* a la JONC (llavors JOSC). El professorat venia del món de la interpretació amb criteris històricament informats i vaig enamorar-me literalment d'aquella manera d'entendre la música i del so dels instruments. Finestra inspiradora d'aire fresc en un context acadèmic on tot havia sigut mot encarcerat... I la broma del destí, és clar... Em dic AL BARROCA!

2. El mètode d'estudi del violí clàssic és el mateix que el del violí històric o en el segon s'estudia més l'ambientació de l'època i s'imita com s'interpretava l'instrument tot recollint manuscrits i arxius?

El mètode d'estudi parteix d'un punt molt similar al clàssic, treball tècnic de l'instrument. Hi ha la dificultat afegida de tocar-lo sense barbada ni coixinet, el teu cos ha de reaprendre a dialogar amb l'instrument "despullat" d'accessoris, tota una aventura!

Les cordes de budell també et demanen una altra exigència de treball amb l'arquet, ja que no responen de la mateixa manera que les metàl·liques.

Per la part interpretativa hi ha una voluntat de recerca exigent, es tracta de qüestionar-se què vol dir la literatura musical, ja que no es toca exactament com està escrita... Per tant ens endinsem en un món magnífic i ric en articulacions, maneres de pronunciar i d'explicar les frases. Per entendre com fer-ho és bàsic consultar tractats de l'època, ja que allí bevem directament de la font, i hi trobem moltes informacions i inspiració!

Al meu entendre, no es tracta de recrear el passat, ni trobar la "veritat absoluta" no és un treball d'arqueologia musical, si no de contribuir a través d'aquesta recerca, que la música segueixi viva i plena de sentit!

3. Una violinista com tu, que ja té molts anys d'experiència dins el món laboral de la música, a quin tipus de formacions musicals (orquestrades, ensembles, grups de música...) has treballat o estàs treballant?

Toco en tota classe de formacions, des del format més cambrístic a orquestra simfònica. Des de repertori amb violí i baix continu, trio sonates a dos violins i continu, ensembles i orquestres barroques.

Els més representatius: Le Concert des Nations (Jordi Savall), Gli Incogniti amb la fantàstica violinista Amandine Beyer, Les Arts Florsissants (William Christie)...

Els últims anys interpretativament m'he dedicat a l'instrument muntat amb cordes de budell, no només per fer música barroca sinó també per fer música clàssica i romàntica. Quartet de corda clàssic, simfonies de Mozart, Beethoven, Schubert...

4. Pel que fa a la història del violí, quins són els seus antecedents i quins van ser els primers violins?

Hi ha des de ben enrere la diferenciació entre els instruments "da gamba" i els "da braccio". És evident que totes dues famílies tenen coses amb comú, però el violí prové directament de la família de les violes de gamba.

Els antecedents del violí els trobarem en la família de les fídules, viella o rebec. Durant la primera i la segona dècada del s. XVI es va idear la família de "violette d'arco senza tasti" (viola d'arc sense trasts).

Els constructors més importants a la Itàlia de principis del XVI foren Gasparo da Saló, Giovanni Maggini i Andrea Amati de Cremona.

5. El violí i l'arc, al llarg dels anys, han anat evolucionant i s'hi han produït canvis i millores per a la comoditat de l'intèrpret. Podries fer una comparació dels elements i les diferències que hi ha entre el violí històric i el violí de l'actualitat?

El violí, tal com el coneixem actualment, continua essent molt semblant als violins antics. A diferència dels instruments de vent que han sofert canvis molt significatius amb els sistemes d'embocadura, claus, materials, els instruments de corda fregada, continuen sent en aquest sentit bastant arcaics.

La diferència més significativa és la tensió de l'instrument. El violí barroc té menys tensió que el modern. El batedor és pla a diferència del modern que ha experimentat una inclinació. En els models més antics veiem batedors molt curts de diapàsó també perquè no necessitaven tocar per tessitura, notes en la part més alta del batedor.

La barra harmònica del violí barroc respon també a aquesta tensió més baixa.

Amb els anys es va necessitar una tensió més alta, exigida sobretot per la projecció de l'instrument amb sales més grans i per una literatura musical amb línies més llargues i tenses.

Les cordes de budell de l'instrument antic al llarg de molts anys es van acabar substituint per les metàl·liques, però hem de saber que hem trobat molts instruments muntats amb budell a principis del segle XX. El mateix Pau Casals utilitzava les cordes de budell. La forma del pont també ha anat variant al llarg dels anys.

Els accessoris com la barbada i el coixinet van aparèixer posteriorment, tot i que trobem alguns models de barbada ja al segle XVIII.

El que ha sofert canvis més significatius és l'arquet. Els primers arcs barrocs (s. XVII) són molt curts, molt lleugers i amb una pronunciació de la corba oposada completament a l'arc modern. La forma de punta acaba en punxa i no en la forma de martell de l'arc actual.

L'arc al llarg del s. XVIII continua tenint aquesta pronunciació, però evoluciona en la llargada i el pes. Avançant ja cap a finals de Classicisme/principis de Romanticisme ja ens trobem el model d'arc amb punta en forma de martell i la corba de la vara ja com l'arc modern i la llargada i el pes molt més compensat entre taló i punta.

6. Per a tu, què és un luthier? Coneixes algun o alguns luthiers de confiança catalans o internacionals?

De vegades es considera el luthier com el metge de l'instrument. Si el teu instrument es queixa per alguna cosa (vibracions estranyes, dificultat d'admissió...) l'instrumentista demana consell al luthier de confiança per veure si cal moure l'ànima, si cal retocar el pont, si s'ha desencolat per alguna banda...

Els instruments de corda són sensibles als canvis de temperatura, humitat i de vegades no reconeixem el mateix instrument d'un dia a l'altre. En aquest sentit, el luthier ajuda a l'intèrpret, escoltant el que l'intèrpret li demana, movent, canviant subtilment la posició de l'ànima de vegades hi ha diferències molt remarcables en aquest sentit.

És important trobar un luthier que t'escolti, que escolti l'instrument i la manera que té cada intèrpret de treure la veu de l'instrument. Tots toquem diferent i el luthier ha de poder captar aquestes sensibilitats diferents.

A Girona mateix trobem el luthier Eduard Sitjàs, ell m'ha fet el violí barroc que toco actualment a partir d'una còpia històrica. Amb ell fem plegats aquest tipus de treball, experimentem amb ponts, calibratge de cordes diferents, posicions de l'ànima...

A Catalunya el luthier més valorat és en David Baguer, grans intèrprets tenen violins i violes fets per ell.

7. Quines són les famílies més famoses de luthiers amb els seus respectius models de violins?

Hi ha escoles de lutheria (italiana, francesa, alemanya...) La més famosa ha estat la italiana i en concret l'escola de Cremona.

Trobem noms tan importants com Amatti, Guadanini, Guarnerius i evidentment Stradivarius.

Cadascú d'ells tenia una idea de proporcions i forma de l'instrument. També el vernís de l'instrument un tema molt interessant i molt buscat, ja que no només és estètic sinó que influeix molt en el so.

8. Un cop acabat el Grau Professional de música, quins estudis pot optar un estudiant de violí? Graus superiors, graus universitaris, màsters, formació internacional...

Com ja dius després del professional, un jove intèrpret continua els seus estudis aquí o a l'estranger. Més endavant pot continuar estudiant i obtenir el màster.

Hi ha l'opció de fer tota la formació superior a Barcelona (ESMUC o Liceu) o decidir de fer-la directament a altres conservatoris de l'Estat espanyol o de l'estranger. També hi ha estudiants que demanen un Erasmus per fer part de la formació a un altre Conservatori, trobo que és una opció molt interessant.

9. Per a tu, quins han sigut els millors intèrprets de violí (clàssic i històric) de la història? I avui en dia, quins són els millors?

Sempre és difícil per mi decidir quins són els millors intèrprets.

D'estudiant escoltava i admirava moltíssim a Itzhak Perlman, veure la seva naturalitat i força amb l'instrument, el so magnífic que té em va inspirar molt.

Actualment m'agrada molt la trajectòria d'Isabelle Faust, al meu entendre aborda tant el repertori barroc com clàssic i romàntic amb un gust exquisit. M'agrada també aquesta idea que no hi ha barreres absurdes entre ser violinista modern o històric, la música és música i cal saber-la entendre i acostar-se a ella amb gust i criteri, al marge de l'instrument que toquis (sigui barroc o modern).

Per Mozart m'encanten les interpretacions de la violinista noruega Vilde Frang. Trobo que el seu llenguatge, la manera d'explicar el discurs, l'articulació, el so, connecten magníficament amb l'imaginari de la música de Mozart.

Per la interpretació de la música barroca, tinc una admiració (i una amistat) enorme per la violinista barroca Amandine Beyer, una font d'inspiració constant, fluïdesa i sentit orgànic de tot el que explica musicalment. Toco molt sovint amb ella i viu la música i la relació amb l'instrument d'una manera molt sana, forma part de la vida.

Un violinista barroc magnífic que he tingut ocasió de conèixer els últims anys és el japonès Shunske Sato. Espectacular el domini tècnic amb l'instrument i la seva força musical.

10. Per altra banda, quins són els millors compositors d'obres per a violí? I les millors obres de la història?

Una altra pregunta difícil a respondre...

No hi ha resposta, si no és a través del gust de cadascú... A mi personalment m'encanta escoltar i tocar Bach, llenguatge ric harmònicament i retòricament parlant. Tants missatges a desvetllar!

Però hi ha compositors menys coneguts com a Buxtehude, Biber, Pissendel, que tenen obres pel violí increïbles! M'encanta també Prokofiev, el seu l'univers musical té molta força!

Les millors obres de la història? Per a mi, la Missa en Si m de Bach té un lloc especial en la meva vida. Cada una de les àries, dels cors, em posen la pell de gallina... Té una ària per violí solo preciosa...

A més aquesta obra m'aporta un plus emocional en el record., la música té aquesta capacitat de connectar-te amb vivències. La vaig estar tocant en concerts durant els dos embarassos dels meus fills i ho vaig viure com una cosa molt especial. Música en majúscules.

M'encanta interpretar música que tingui també parts vocals. Com instrumentista, connectar i dialogar amb la veu humana, el text, les paraules fetes música és magnífic.

Un altre exemple, La Creació de Haydn, una obra inspiradíssima!

ANNEX 2: RESULTATS DE L'ENQUESTA

Quina de les següents categories correspon a la teva ocupació actual, com a músic?

35 respostes

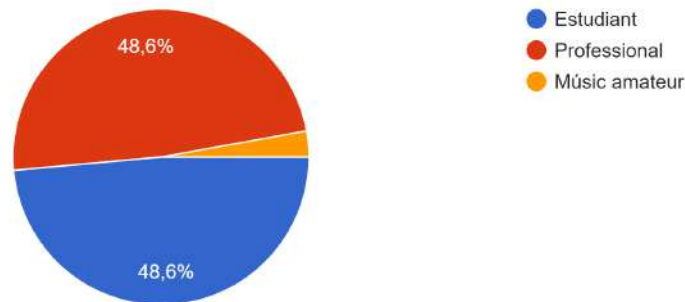

Figura 64: Resultats pregunta 1 en format de gràfic circular.

Font: Pròpia

Per a tu, quines són les millors obres de violí de la història? Per què? (escull-ne com a màxim 4)

35 respostes

Partites Bach
Concert Txaikovski

Bruch concert

Navarra (Pablo de Sarasate) perquè es un duet complicat però molt agradable d'escoltar.
Els 24 capricis de Paganini per la seva qualitat musical tot i ser uns dels mes difícils d'interpretar.
Concert de Tchaikovski per violí per la seva qualitat sonora quan es ben interpretat.
Concert de Sibelius per violí per la mateixa raó que l'anterior.

Concert en Re M per violí de Txaicovsky. Melodies que sonen molt bé amb l'orquestra

Concert Tchaikovski i Sibelius. Per la seva bellesa musical, per la dificultat i perquè és una obra que té tots els aspectes que ha de tenir un concert per a instrument solista. Algunes parts virtuoses, altres melòdiques, altres lentes, altres ràpides...

el concert de Tchaikovsky per violí i orquestra, el concert de Mendelsohn, el concert de Sibelius, i els 24 capricis de Paganini. tots desprenen una bellesa inigualable!!!

No sé si les millors però a mi m'encanten les Sonates i Partites de J.s.Bach. També tot i ser un clàssic les 4 estacions de Vivaldi. El Caprice 24 de Paganini o qualsevol altre, tots m'agraden.

- Paganini Caprice 24: pel seu grau de complexitat i perquè és mítica
 - 4 estacions de Vivaldi: perquè són una obra, que tot i no ser només per a violí, aquest té un gran paper, i des del meu punt de vista tant músics com persones que no en tinguin ni idea del tema poden apreciar.

- concert num 3 de mozart
 - prealludium and allegro de kreisler
 - concert en re major de tchaikovsky
 de totes m'agraden molt les seves melodies, ja que tenen passatges molt bonics

Ciaccona de Bach; per la utilització excepcional de múltiples veus i la seva estructura perfecta, que sumat a l'harmonia resulta en una de les obres més grans escrites per a violí sol.

Concert de Beethoven; pel joc d'intercanvis de la melodia i l'acompanyament entre el violí solista i l'orquestra, per l'equilibri de tots els elements de l'obra i per la seva bellesa excepcional.

Concert de Mendelssohn, concert de tchalikovsky,

Concert de violí de Beethoven - Sonates i partites de Bach - Sonata per a violí i piano de Cesar Franck - peces curtes (encores) de Fritz Kreisler. - totes per la seva qualitat i musicalitat.

No en conec suficients per decidir

Els concerts per a violí de Beethoven i Txaikovski. He tingut l'oportunitat de dirigir-los i es crea una màgia i connexió especial amb els solistes.

Concert de Sivelius en E minor, Concert num 1 de Paganini, partita num 2 de bach i caprichio num 24 de paganini

Concert de Tchaikovsky
 Concert de Sibelius
 Concert de Beethoven
 Concert de Mendelssohn

Tots son brillants, especials i essencials per entendre el violí i la seva història. Estan treballats per ser grans i virtuosos; pensats per fer lluir l'instrument i el que l'interpreta. No podria donar una raó exacta per justificar l'elecció de cadascú d'ells. Simplement son per mi els més grandiosos. També he de dir que em sembla impossible escollir només quatre peces. De fet, m'he centrat només amb els concerts ja que és el que més fàcil m'ha semblat per establir un "ordre".

Concert de Beethoven, concert de tchaikovsky, concert de brahms i caprichos de Paganini

- 1.Ciaccona de Bach, tènicament es molt complicada y cada acord te un significat més ella de la música
- 2.Concert de Bruch, tot i que és un concert amb una estructura una mica atípica es un concert que tènicament es disfruta molt.
- 3.Concert de Beethoven, simplement es preciós.
- 4.Concert de Txaikovski, con utiliza temas rusos al concert y Tota la orquestracio apart de la parte de violí que és magnífica.

Capricis de Paganini per la innovació tècnica
 Concert de Beethoven per la dificultat técnico-musical
 Concert d'Alban Berg pel repte del llenguatge serial

Les Quatre Estacions

(A.Vivaldi).

Personalment m'encanten la bellesa harmònica i al mateix temps la descriptivitat de aquestes obres. Inspiren i atjuden a entendre l'estil de vida de aquella època a la Venezia de Vivaldi.

Concert per a dos Violins, RE men.

(J.S.Bach).

Un' Obra Maestra !! La continua articulació rítmica temàtica, entre els dos solistes, i al mateix temps sense perdre la part melòdica de cada frase !

Simfonia Concertante, per Violí i Viola.

(W.A.Mozart).

Hi han mes concerts per Violí sol del gran Geni que ha compostat Mozart, però com jo soc Violista i he tingut el privilegi d'haver

interpretat aquest' obra puc dir que es una bareja entre un'obra instrumental i un'aria d'Opera ! Es genial com els dos instruments dialoguen, un pregunta i l'altre contesta.... Una conversa entre melodies i virtuosisme,

les característiques tímbriques dels dos instrument es el detall que li dona mes riquesa musical a l'obra, sobretot amb el 2n moviment.

Tota la música de Mozart te algo "màgic" però aquesta es la mes de totes !!

Concert per Violí en RE Maj.

(P.I.Txaikovski)

Sempre he pensat : Quina llàstima que Txaikovski no hagi compostat mes obres per Violí solista !! Es l'únic que ha compostat per Violí, li ha donat tota la seva genialitat dal punt de vista tecnic i interpretatiu, es una de les obres mes difícil da interpretar per un Violinista.

M'encanta, aquest' obra per Violí, per el seu estil romàntic i al mateix temps el virtuosisme que li dona al Violí.

E.Korngold violin concerto DMajor – colors molt rics del violí

Bach: Chacone – viruositat tecnica

Ysaye n3 (Ballade) – musica que parla per si sola

Schumann sonata A minor– una sonata que busca una profunditat al so

Concert de mendelssohn, concert de tchaikovsky, concert d'Alban Berg i les partites de Bach,

El concert de Mendelssohn, deixant de banda que es molt típic realment el trobo preciós

Concert de Tchaikovsky, Quartet de corda de Debussy, Tzigane del meu estimat Ravel

Concert per violí Sibelius, doble concert per violins Bach.

Sonatins d'Eduard Toldrà, Peers per a violí sol de J.S.Bach, Sonates de Telemann

Concerto de Tchaikovsky / Paganiniana (molt virtuos i molts canvis de caracter)

Sonates i partites per a violí sol de Bach - perquè és una obra que sempre apareix quan es parla de Bach, es una de les més representatives i importants

Caprices de Paganini - perquè cada caprice s'enfoca en una tècnica diferent i tenen el seu propi estil, sense perdre el virtuosisme

Figures 65-73: Resultats pregunta 2.

Font: Pròpia

ANNEX 3: Partitura DE LE QUATTRO CORDE

Le quattro corde POP "versió original"

La m ♩ = 87

Arnau Pera Toral

Intr.

A Am F

11 **Dm** E **B** Am F *mf* Dm

16 E **C** Am F *f* Dm E

21 **B** Am F *mf* Dm E **Pont** Am

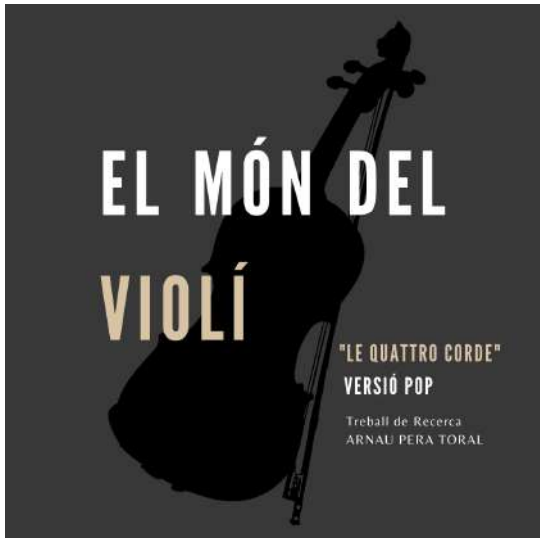
26 F *f* Dm E **B** Am F

31 Dm E **Final** Am *cresc.*

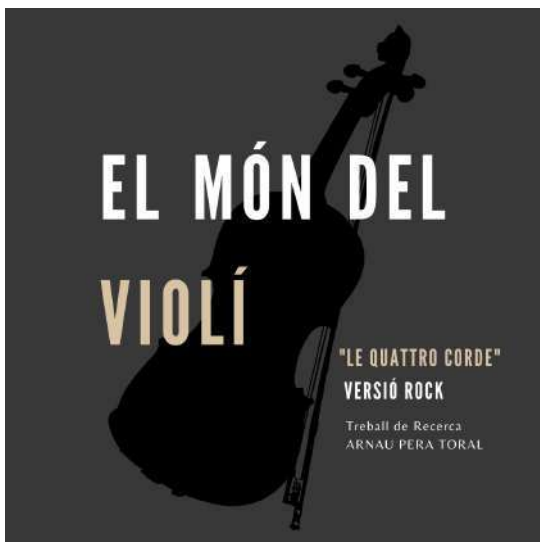
ff

ANNEX 4: LES COMPOSICIONS

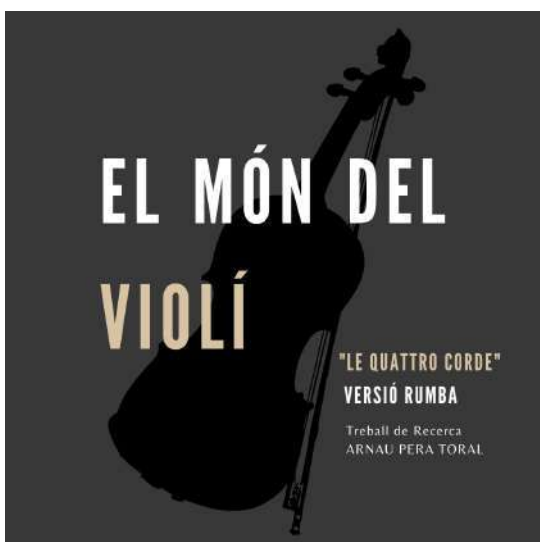
Les tres estan penjades a YouTube, al canal *Arnau Pera Toral*. Deixo els enllaços a continuació:

Enllaç: <https://youtu.be/Pnf97rF5Se4>

Enllaç: <https://youtu.be/tizWGwMTb0g>

Enllaç: <https://youtu.be/KSnYZtLoiSl>

